

Socializmas ir politiškoji proletaru kova.

(Tąsa iš pračio Nr.)

II.

Ar gi negali but įvesta kitokia tvarka? Ar gi tokia, kokia dabar yra, turi pasilikti amžinai? Ar gi negalima panaikinti skirtumo tarp turtingųjų ir vargšų?

Tie, kurie stengiasi palaikyti dabartinį visuomenės surėdymą, skaito visus išdirbinių įrankius šventa privatiška nuosavybe. Ir nemažai drąsių karžygių pasirengia ginti tą šventenybę. Šie kapitalizmo užtarytojai tankiai stengiasi sulaukyti darbininkus nuo kovos su savo išnaudotojais, įkalbinėdami jiems, kad dabartinė gyvenimo tvarka yra geriausia ir kad įvesti kitokią tvarką yra, tiesiok, negalimas daiktas: samdytojai ir samdininkai turį būti. Bet netikėkite tiems žmonėms, jie meluoja. Pats laikas istoriško išsiplėtojimo mus priveda prie kitokio surėdymo, prie tokio, kuris sutinka su proletarų interesais ir tikslais, prie tokio, kuriame išnaudotojai turės išnykti.

Jeigu darbininkai kovotų už tai, kad visi išdirbinių įrankiai būtų išdalinti tarp jų, tai su aiškiausiais prirodymais galima būtų prieštarauti jiems, kad dalinti pabirką arba dirbtučių į tukstantį dalių yra negalimas daiktas. Ir kad išdalinus visiems lygiai darbo įrankius bus visi neturtingais, bet, atbu-

lai, beturčiais. Bet proletarai už tą ir nekovoja. Jie gerai supranta už ką kovoja: jie kovoja už socializma.

Kol neišaugo dabartiniai didžiausi fabrikai, kol žmonės viską savo pragyvenimui dirbo atskirai, kiekvienas sau, arba susidėję į mažas kuopeles, tol, rodėsi, nebuvo išėigos iš to tamsaus, biaueraus visuomenės padėjimo. Ištikro, jeigu tada būtų sulyginę visus, tai būtų atsiradę visiems abelnai labai vargingas padėjimas. Tada negalima buvo padaryt taip, kad visi žmonės neprigulėtų vienas nuo kito, nes, be abejonės, būtų turėję išnykti visi išdirbiniai. Ar galėtų gyvuot amatninkystė, jeigu neleistumei kiekvienam amatninkui kraut kapitalą, lipt ankštyn, nors ir ant darbininkų nugarų? Bet pabirkas suvienijęs tukstančius darbininkų, sulyginęs jų visų darbo sąlygas, išmokinęs juos bendrai ir drąsiai veikt, išauklėjęs juose solidariskumą ir padaręs visuotinais visus dabartinius išdirbinius, parodė, kad socializmas gali įvykti ir turės įvykti. Pabirkas parodė darbininkams, kad jie turi jieskoti ir ras laisvę įvykus socializmui.

Triusas dabar vis labiau ir labiau darosi visuotinu. Pabirkas kaskart vis labiau ir labiau naikina smulkius išdirbinius. Ten, kur smulkų išdirbiniai dar tebėra, jie kaskart eina silpnyn ir turi užleist dideliems pabirko išdirbiniams.

ts men-
ti, o ant
kydamas
kmingal
OTRY ir
a.

engé,
vedamas
aprašius
NSTITUTO

ai ludijs
nka:
Nobr.
lavimų tr
al sveika.

ilpnėjimo,
igyt, nako
škingas at

salpiname.

UOLES
reikalava.

reikumus

YDITU,

stitute

N. Y.

Popieriai

Covos admini-
siklais ir tin-
s dainoms, pri-
si laiskolai ir
parvoms, ant
da 2 ož šc., 12
\$4.50, o 1000

straclja
ing Ave.
Pa.

anraša:
LAISKELIAI

pavarris
tomsna

š j šlyryš
on sšano dartinis
ant so Talyto
o reakcijos vity
q pažanga
š su Japonij

at
adq
Vetukas

Apsimainymas ir padalijimas darbo kasmet dauginasi ir eina tvirtyn, ir tokiu budu dabartiniai išdirbiniai tampa visuotiniai. Jau nebeatskirai žmonės padaro visokias prekes (taurus), bet visi susitelkę į kuopas, bendromis pajiegomis.

Todėl, labai keistai išrodytų, jeigu žmonės stengtųsi panaikinti visuotiną išdirbinių budą, padalijimu pabriku ar dirbtuvių tarp darbininkų. Ir to niekas nereikalauja. Bet geistina duot dar vieną žingsnį pirmyn: geistina, kad visus išdirbinius valdytų visi, ir kad visi lygiai pasidalintų išdirbinių turtais.

Dabartiniame kapitalistiškame surėdyme ne visuomenė valdo išdirbinius, bet atskiri žmonės, kurie turi kapitalą. Jiems, o ne visuomenei tenka visi išdirbinių turtai. O tai dėlto, kad šie žmonės, pasiremami ant privatiškos nuosavybės, valdo visus darbo įrankius. Dėlko gi jie toki laimingi?

Kokią rolę lošia šie žmonės išdirbinių išleidime? Ar būtina ji reikalingi visuomenės gyvenimo palaikymui?

Gal kada nors jie ir buvo reikalingi. Tai buvo tada, kada kapitalistas ištikro rupinosi visuomenės gyvenimo palaikymu, kada jis buvo tikru išdirbinių šeimininku, kada atydziai prižiurėdavo kiekvieno pabrūke ratelio sukimas. Bet tie laikai jau praėjo. Pabrikas paėmė viršų ant savo šeimininko. Joks pabrūkantas dabar nebeįstengia visko apimt, vest pagal savo išmanymą visus išdirbinių reikalus. Prižiūrėjimui išdirbinių ir vedimui visokių pramonės dalykų pabrūkantas tur samdyt dabar tam tikrus specialistus, o pats palieka liuosu nuo visokių pareigų. Jis dabar žino vien tik semt kapitalą, kirpt kuponus. Kapitalistai pergyveno savo amžių.

Dabartinė privatiška darbo įrankių nuosavybė visuomenei jau jokios naudos nebeatneša. Atbulai! — ji atima nuo vargstančių minių visus turtus, sutvertus jų rankomis. Prie to dar kiekvienas kapitalistas dirba sau atskirai, rieiasi tarp savęs ir, tokiu budu, pasidaro išdirbiniuose betvarkė. Jie daro varžytines, vienas kitą piauna ir tokiu budu, vargina pramonę. Jau dabar ji tiek reikalauja pajiegy, kad net kapitalistai, išnaudotojai šių pajiegy, tampa nykulio apimtais. Jie stengiasi susidraugaut tarp savęs, įtaiso sindikatus ir į juos panašias bendroves. Ir nurodydami tą, jie skelbia visam pasauliui, kad jų dainelė jau užbaigta, kad privatiška darbo įrankių nuosavybė dabar liko tik kaipo pėdsakas buvusios nuosavybės.

Augant pabrūkams ir plėtojanties kapitalizmui, visiems darosi aišku, kad privatiškoji darbo įrankių nuosavybė visuomenei yra baisum retėziūm. Visuomenė tur pamit į savo rankas visą privatišką darbo įrankių nuosavybę, visą žemę, pabrūkus, dirbtuves, kasykles, medžiagą, pinigus ir tt. Tik tada išnaudojimas įšnyks, tik tada žmonija laimingai gyvuos.

Turėdama savo rankose visą privatišką darbo įrankių nuosavybę, visuomenė rupjįs kokias ir kiek gėrybių dirbt, kaip naudoties darbo įrankiais, stengsies įvest tą, kas naudinga ne atskirai ypatai, bet visiems žmonėms. Kiekvienas

savo spēkas ir gabumą išnaudos ten, kur jis bus tinkamas, kur jį labiau trauks: nebus belaimių, kurie visą savo gyvenimą padeda prie neapkenčiamo jam darbo. Kiekvieno spēkos bus sunaudotos prižiurint visuomenei: nebus nelaimingų, kurie dirba be nustojimo ir pasęsta be laiko. Kiekvieno spēkos bus sunaudotos visų žmonių labui: nebus aikvojamos kovai atskirų ypataų, varžytinėms, «apgynimui nuosavybės» ir tt. Kiekvienas, kuris galės dirbt, turės sau darbo; nebus nė bedarbės, nė bedarbių, nereikės but pavojuj, kad ryt prisieis jam badu mirti. Kiek kartų tada palengvės darbininko gyvenimas! Kiek kartų pasididys turtai! Dirbs visuomenė tik tą, kas bus reikalinga jos sąnariams: nebus teip vadinamų hiberprodukeijos (išdirbinių pertekliaus) ir krizių, nedirbs visokių bereikalingų papuošimų, kol neturės visi užtektinai duonos. Visi turtai, sutverti visuomenės spēkomis bus sunaudojami visų jos sąnarių labui: nedrebės žmonės nuo šalčio greta prikimštų visokiais apsilvilkimais sankrovų, neklajos be pastogės po išpuoštų turčių namų langais; nereikės gyvent rusyse ir tenai mirt iš bado, kaip dabar, kada puikių namų gyventojai nežino, nebeišgalvoja, kur važiuot gydytis nuo perdidlio sutukimo. Kiekvienas bus aprupintas tuo, kas jam reikalinga. Dirbt turės kiekvienas, kas tik bus tinkamas darbu, bet šis visų žmonių labui darbas neatims iš žmogaus paskutinių pajiegy, neatims iš jo viso laiko, kad jis nebegalėtų nė gyvenimo linksmumais pasigerėti. Nebus nė beturtės, nė tokios daugybės turtų, kad nebegalima butų suvartoti, nė tokio bauraus, sunkaus darbo, kuris užsmaugia žmogų su kunu ir dvasia, nebus nė nenaudingos šventės. Nebus užvydėjimų, nė piktų darbų, kuriuos iššaukia dabartinis surėdymas. Nebus nė teismų, nė kalėjimų, nes nebus ko teist, nebus ko baust: nebebus daugiau piktadarių.

Visuomenė, valdydama visus savo gyvenimo įrankius įtaisy tokį surėdymą, koks bus naudingas jos sąnariams. O naudingas jis bus tada, kada įvyks laisvė, brolybė ir lygybė, — kada įvyks socializmas.

(Toliaus bus).

192

Musu taktika.

Tankiai kyla ginčai, kokios taktikos savo darbe turi laikyties socialdemokratai. Vieni tvirtina, kad reikia išnaudoti visus kelius, ką tik gal prisidėti prie darbininkų labo pakėlimo. Kiti nurodo, kad nė visi tie keliai geri, nes jie gal tankiai sukaldyti darbininkų susipratimą, o tuom nešti proletarijatu, vieton gero, tik blogą. Dėl taktikos skirtumo Rusijos socialdemokratai susiskaldė į didžiūmiečius (bolševikus) ir mažūmiečius (menševikus); dėl taktikos skirtumo nė visi esdekai vienodai žiūri į profesionalines darbininkų sąjungas.

Kaip gi mes, turim žiūrėti į parlamentarišką darbą? Paimkim Rusijos valstybės dūmą. Valstybės dūma negali suteikt mums pamatinių pagerinimų, vienok ji gali įvesti šiočius-tokius smulkius ir naudingus dalykus. Bet ji gali kai kuriuose dalykuose dar smarkiau užtraukti ant mūsų kaklo prispaudimo virvę. Tokiu būdu, ka-

būdu, ka-
netikusi
pagerinim
už galo t
tai, kaip
tur. Ten
reiviams
agitacijos
eiti nė iš
darbinink
tinį surėd
džios dar
vas, savo l
tatymus a
nok, dar l
demokratų

Tą vis
silaikyti
rinkti tik
už juos la
nurodyti se
sim su de
dinėti, kad
dūmą apgin
ir agituo
tusius darbi
tais, vienu-
bavimosi d
ky minios.

lamentas da
šalinink
buržuazijos,
ties su dešini
rių arba atž
tinimu buvę
juodašimčių
žina, o juoda
bet tiktai... d
jus... pavojus
astrią kovą su
buklų proletar
tarpu proletar
kad buržuazi
juodašimčių
tarjată rinkt

Jeigu mes
niais už save,
mainio, ką rū
nereikės rinkil

Labai išm
palaiko vieno i
vieton to, ne
kandidatą. K
baisų geresnian
Amerikoj to
vieta, už Rusij

Tie ką renl
puolę po burž
taktikos. Toki
rinį žengia pri
buti socialdem
kių esdekų» n
steng turi tik

būdu, kas eina į valstybės dūmą, tai nėra iš pamatų griauti ši netikusį surėdymą. Jis eina arba šiuokius tokius žmonėms nešti pagerinimus, arba neleisti smarkiau virve smaugti, arba, pagaliaus, už galo tos virvės traukti. Iš to matome, kad socialdemokratams, kaip socialdemokratams, pasidaravimo dirvos dūmoje netur. Tenai dirva tik demokratams, konservatoriams ir atžagareiviams. Vienok, s. d.-ai atstovai gali išnaudoti dūmos tribūną agitacijos reikalams. Tokiu būdu, jeigu s. d. eina į dūmą, turi eiti ne įstatymus leisti, bet juos kritikuoti, jeigu jie neatsako darbininkų reikalams, darbininkams nurodinėti netikusį dabartinį surėdymą, o prieš visus žmones atidengti netikusius valdžios darbus. Žinia, progai atsitikus, s. d., v. dūmos atstovas, savo balsu gali teipgi ir nedaleisti išleidinėti negeistinus įstatymus arba padėti išleisti žmonėms naudingus įstatymus. Vienok, dar kartą primenu, ne įstatymų leidimas turi būt socialdemokratų atstovų uždavinium.

Tą viską matant laike rinkimų į valstybės dūmą galima prisilaikyti tik vienos taktikos: socialdemokratams gal į v. dūmą rinkti tik socialdemokratus. Jeigu mes rinksim vien s. d., tai už juos laike rinkimų agituosim ir tuo rinkikams aiškiai galėsime nurodyti savo platformą savo reikalavimus. Jeigu gi mes susidėsime su dešinesniais už save, tai sunku jau bus rinkikams išrodinėti, kad esdiečiai ir už juos dešinesni kandidatai pakliuvę į dūmą apgintų socialdemokratų platformą. Statyt į kandidatus ir agituot už dešinesnius — tai vis vien, ką klaidyti mažai susipratusių darbininkus. Mums neturi rūpėti, kad, susidėjus su kitais, vienu kitu atstovu daugiau laimėti: mūsų svarbiausia darbamosi dirva ne tarp parlamento sienų, bet tarp darbininkų minios. Ne darbininkai turi parlamentui tarnauti, bet parlamentas darbininkams.

Šalininkai visokių prisiartinimų prie dešiniųjų, o teipgi prie buržuazijos, tankiai nurodinėja, kad laike rinkimų reikia laikytis su dešinesniais už save, nes grasiną pavojus iš konservatorių arba atžagareivių pusės. Rusijoje gi gana populiarišku tvirtinimu buvo «juodašimčių pavojus». Kame gi apsireiškia tas «juodašimčių pavojus»? Gal tame, kad dūmoj pirmieji bus mažiau, o juodašimčių daugiau. Žinia, nuo to išloš juodašimčiai, bet tiktai... dūmoj. Tuo tarpu prieš mus dar guli antras pavojus... pavojus darbe ant vietos. Ant vietos proletarijatas turi vesti aštrią kovą su buržuazija. Atėjo rinkimai ir dėlei kokių-tai stebuklų proletarijatas, nežinia kodėl, turi užmiršti apie tą kovą. Tuo tarpu proletarijatas, mano supratimu, nė minutę negali užmiršti, kad buržuazija, tai jo priešas. Tame užmiršime aš ir matau «juodašimtišką pavojų». O tą pavojų iššaukia tie, ką ragina proletariją rinkti savo atstovu buržujų, nors ir demokratų.

Jeigu mes atsisakysim laike rinkimų nuo sutarties su dešinesniais už save, tai nereikės atstovais rinkti darbiečio-veidmainio, ką rūpinasi kunigams padėti vienuolynus gaivinti, tai nereikės rinkikų klaidinti vieną sakant, o kitą darant.

Labai išmintingai daro Amerikos socialistai, kuomet jie nepalaiko vieno iš geresnių buržuaziškų kandidatų prezidentus, o vieton to, nežūrime, ar laimės ar ne, stato savo darbininkų kandidatą. Kas yra sutarčių šalininku, tas turėtų atiduoti savo balsą geresniam kandidatui, kad nepraeitų blogesnis. Tuo tarpu Amerikoje to nematom, nors prezidentas užima ir svarbesnę vietą, už Rusijos valstybės dūmos atstovo vietą.

Tie ką renka į parlamentus buržuazų partijų kandidatus, papulę po buržuazijos įtekme nužengia nuo grynai proletariškos taktikos. Toki gi socialdemokratams nuo revoliucijoniškų socialistų žengia prie parlamentariškų, arba geriau sakant perstoja būti socialdemokratams, nors kaip-kada jų vardą nešioja. Tokių «esdekų» numanymu klesinė kova, ką eina už parlamento sienų turi tik tarnauti parlamento kovai. Ir net jų išrinktiejie

atstovai, nors ir s. d., tankiai įsikiša į gyvenimo kovą, rūpinas tarpininkauti ir per parlamentą užbaigti «nesusipratimą». Tokiu būdu, jie vis mažina darbininkų akise suorganizuotos klesinės kovos reikalingumą ir nurodo jiems, vieton to, kitą kovą... Žodžio kovą — parlamente. Kas renka ką nors savo atstovu, tai ji renka, kad jis išreikštų rinkiko reikalavimus. Klausimas — ar gali buržujus, nors proletarijato balsais išrinktas, ginti proletarijato reikalavimus? Ant galo, jeigu mes susidėje su savo priešu ir daugiau patys laimėsime, kaip nesusedėje, tai tie laimėjimai, suliginus su mūsų galutiniais reikalavimais, teip menki, kad dėl jų neapsimoka užmiršti apie svarbesnę kovos uždavinį.

Nesvyruokim savo taktikoj ir neįeškokim lengvesnių apgavimų kelių! Drąsiai ženkim pirmyn ir visuomet rinkim savo atstovais tik tikrus darbininkų klesos apginėjus. Neužmirškime, kad mums valdžia reikalinga ne dėl valdžios, bet dėl skriaudų panaikinimo. Šiuo keliu eidami, mes galų-gale laimėsime.

Z. A.

Kapitalizmas ir socializmas.

Daug girdim kalbant ir rašant kad socialistai tai yra darbininkai, kurie nori pasidalinti visą žmonių lobį ir darbą. Netiesa. Kapitalistai tik dalina žmonių turtą ir darbą, bet ne teip, kaip darbininkai reikalauja, o tik kaip jiems patinka. Privesiu pavyzdį. Jūs dirbat 9 nias valandas per dieną. Pirmas dvi valandas, jūs uždirbat sau užmokestį, už tas vadinamas 9 nias valandas. Antras dvi valandas, jūs uždirbat užmokestį už vietą, mašinas, už žalią medegą ir algą savo užveizdai (superintendentui). Išdirbus jums tas keturias valandas, uždirbus savo algą ir dalį už vietą ir medegą — reiškia, kad jūs darbą atlikot ir galite pasiėmę savo tuščią pietų katiluką eit namo pas savo šeimyną. Bet ar jūs darot teip? Ne. Tai ką jūs darot? Jūs vėl grįžtat į darbą ir liedami savo prakaitą dirbate da penkias valandas. Dirbdami po penkias valandas daugiau, jūs uždirbat didelę sumą. Kas uždirba tą sumą? Jūs, darbininkai. Kas gaus tą uždarbį? Kapitalistai pasiims. Reiškia: jūs pasidalinot su jais. Socialistai sako, ką darbininkas uždirbo, tas yra jo nuosavybe (savasčia). Bet kapitalistai turi savo rankose visą valdžią ir galę, dėl to jūs ir turit su jais dalintis teip, kaip jie nori. Socialistai reikalauja, kad visi darbininkai turi valdyt pramonę, o ne atskiri kapitalistai, arba jų trustai.

Bet, daleiskim, jūs turite ūkę. Kapitalistas pavienis ar trustas viens iš dviejų, valdo tą gabalą žemės, ant kurio jūs gyvenat nuo jo loskos priguli jų likimas. Pardavę jūs savo produktus kapitalistui už mažiausią kainą, jūs turit užmokestį nuomą ar nuošimtį kapitalistui. Jūs pasidalinot su juo. Bet da ne viskas. Nėra skirtumo, ar jūs ūkė yra jūs nuosavybė, ar samdoma, ar išmokate su nuošimčiu, ar be nuošimčio, bet jūs turit dalintis produktais su kapitalistu ne teip, kaip jums būt geriau, bet kaip jie nori. Dalį jūsų produktų paima da ir kiti kapitalistai, kaip tai: geležinkelių trustas, plieno trustas, popieros trustas, anglų trustas, gazo trustas ir tt. Bet kas kapitalistams suteikia tokią valią? Mes, darbininkai, balsuodami už jų partijas: republikonus ir demokratų; mes suteikiame jiems valią dalintis su mumis teip, kaip jiems patinka. Bet kaip išsigelbėt nuo to. Labai lengva: balsuodami už socialistų partiją mes atimam nuo kapitalistų tą galybę, o paimam į savo rankas. Republikonų ir demokratų oratoriai sako, kad kapitalistai yra geri draugai darbininkų. Koki čia draugai, kokia čia lygybė: kapitalistai nieko nedirba ir visko turi, o darbininkai viską dirba ir nieko neturi. Ar tai lygybė? Nėra lygybės tarp darbininko ir kapitalisto; dėlto ir draugais juodu viens kitam negali būt.

J. A. Stankus.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Amerikos Jungtios Valstybes. Valdžia kasmets turi nuostolius su pačta. 1905 metais buvo įplaukę \$152,826,585 (152 mil. 826 tūkst. ir 585 dol.), o išleista \$167,399,169, taigi deficitas siekė suviršum 10 mil. dol. Dabar apskelbta apyskaita už metus, besibaigiančius birželio 30 d. 1907 metų, parodo, kad per tuos metus deficitas siekė suviršum 6 mil. 500 tūkst. dol. Tai vis dėlto, kad per daug užlaiko tarnų, o daugeliui viršininų, beveik nieko neveikiančių, moka labai dideles algas. Pirmasis pačtų viršinininkas Meyer ir sako, kad per daug tarnaujančių, tai dėlto išsimoka tiek daug. Kapitalistų parlamentas gal tyčia taip daro, kad pačtą galėtų paimt kapitalistai į privatiškas rankas, kaip jau ne sykį buvo bandyta padaryt.

Prez. Roseveltas «baltamjam name», Washingtone iškėlė «darbo pietus» savo įstatymdaviams, ir neužkvietė darbininkų atstovų, k. a. Gomperso ir kitų viršininų Am. Darb. Federacijos. Tai, sako, republikonai taip atkeršija Gompersui už jo agitaciją už Demokratų Partiją per paskutinius rinkimus. Tas «darbo» balius bus 17 dienų šio mėn.

Karės sekretorius savo metiniam raporte kongresui rekomenduoja daugiau kanuolių. Į 30 infanterijos pulkų ir 5 kavalerijos pulkus rodija pripirkti po 6 kanuoles — išviso 270; prie to reikės naujų 130 oficerių ir 2,500 žmonių.

Vokietijos ciesaorius išsiplepėjo apie savo vienvaldiškus tikslus vidurinėje ir užsienio politikoje ir dabar Vokietija sujudo, visos šalys daro seimą, socialistai ciesaorių vadina šalies išdaviku, o «Zukunft» redaktorius Harden reikalauja, kad monarcha atsisakytų nuo sosto.

Finlandijos gen. gubernatorius reikalauja, kad seimas įvestų įstatymą, pagal kurį galima būtų bausti finus už žodžius, įžeidžiančius Rusiją. Nežinia, ar seimas sutiks tą bausmę užsidėt. Bet jei ne, tai reakcija pati taitai įves — ji visagalinti.

IŠ PARTIJŲ GYVENIMO.

Austrijos lenkų s.-d. partijos susivažiavimas. Birželio mėnesį š. m. Krokavoj buvo 11-asis Lenkų Socialdemokratų Partijos kongresas, kuriame dalyvavo 138 delegatų iš Galicijos ir iš Austrijos Silezijos. Susivažiavimas į dienos tvarką pastatė: partijos centro apyskaitas ir parlamento frakcijos raportą, apie organizavimą, apie kovą su brangumu arba kainų didumu, apie kovą už teisę rinkimo į seimą ir į valsčius, valdybos rinkimas, spauda (laikraštija) ir žydų organizacijos klausimas. Susivažiavime buvo svečiai delegatai nuo vokiečių, čekų ir rusinų s.-d. partijų; iš Lenkų Karalystės nebuvo atsiųsta nė nuo s.-d., nė nuo P.P.S. (lenkų soc. part.); iš pastarosios atsiųsta tik pasveikinimo laiškas. Su tikslu išvengti kiek galint perdidelio valgomų daiktų brangumo, nutarta kurti tarp darbininkų vartotojų draugijas (kooperacijas) ant demokratiškų pamatų. Diskutuojant apie laikraštiją, tarp kito ko skaityta protestas prieš «Naprzod» vieniškas simpatijas link Lenkijos soc. partijos «Revoliucijinės frakcijos». Priimta rezoliucija nurodo, kad Austrijos lenkų s.-d. partija nesikiš į tarpą tų dviejų P.P.S. frakcijų.

Žydai socialdemokratams buvo atitraukę nuo Lenkų s.-d. partijos ir sutvėrę atskirą savo «Žydų Socialdemokratų Partiją». Per susivažiavimą buvo manyta įkurti abelnos partijos žydų skyrių, bet po didėi karštų diskusijų nutarta vieton «skyriaus» (sekcijos) įkurti «žydų socialdemokratiją Lenkų s.-d. partijos rėmuose» («w ramach»). — Koks išpuolis liko iš to Galicijos ir Silezijos lenkų s.-d. susivažiavimo? Pirmiausia puola į akis menkas teoretiškas išsidirbimas vadovu, agitatorių, silpnas pasirėmimas ant apšviečian-

čių darbų. Bet, abelnai, pasifodo naujas žinksnis pirmyn prie darbininkų naujų užkariavimų toje tamsybės ir bajoriškos oligarchijos šalyje» («Wiedza»). — Partijos narių tikro skaičiaus nežinia; per paskutinius rinkimus į parlamentą partija gavo 77,000 balsų, išrinkta 6 atstovai; tarp moterų darbas ėjo silpnai; yra partijoje 524 moters. Laikraščiai eina šie: du dienraščiai «Naprzod» ir «Glos», savaitinis «Prawo Ludu», «Robotnik Słaski» su mėnesiniu priedu «Glos Kobiet», skiriamu moterims, «Latarnia» ir satyriškais «Kropidlo». Beto yra keletas profesijinių darbininkų laikraščių.

Kroatų Socialistų Organizacija Amerikoje. Kroatai pacina iš Austrijos. Amerikoje tarp jų neseniai pradėta skleisti socializmo idėja, organizuot. Dabar jau turi savo organą «Radnicka Straža» (115 Fisk St. Chicago, Ill.). Jie organizuojasi po Socialist Party vėliava. Chicagoje yra stipri kuopa, per 4-5 mėnesius įgijo suviršum 80 narių, turi savo knygyną, skaityklą, įrengė spaustuve, dainininkų draugiją. Daromi žingsniai visai susivienyt su Soc. Partija.

Darbininkų judėjimas svetur.

Spalių 11 d. Belgijos sostinėje Brusselyje buvo susivažiavimas delegatų nuo socialistų ir profesijinių darbininkų organizacijų iš visų vyresniųjų Europos šalių, su tikslu apkalbėti tarptautiškosios karės klausimą. Delegatai atstovavo suviršum 12 milijonų susivienijusių darbininkų. Prancūzijos delegatai, kurių pryšakyje buvo garsusis socialistas, buvęs filozofijos profesorius, dabar parlamento narys, Jean Jaures (=Žan Žorės) — atstovavo apie 2 mil. darbininkų; Anglijos delegatai atstovavo su viršum du mil. darbininkų, Vokietijos delegatai — pusketvirto milijono, Austrijos — netoli 2 milijonų, Italijos — apie 1 milijoną.

Į tą susivažiavimą atsiuntė laišką Jaunųjų Turkų partijos komitetas, esantis Konstantinopolyje, sveikindamas karės priešus ir linkėdamas pasekmingų darbų link ramybės.

Susivažiavimas nutarė visokiais būdais — raštu prakalbomis, demonstracijomis visose šaliose — agituoti ir protestuoti prieš karę abelnai, o ypač prieš dabar kylančią tarp Serbijos ir Austrijos. Pagalios, jei reikės, turės būti pakeltas visuotinis darbininkų streikas, jei kapitalistai su valdonais būtinais užsimanys to kraujo praliejimo savo pelnui.

* * *

Belgijoje Antverpo mieste, kaip ir kitur, yra daugybė bedarbių, neturinčių kuo savo gyvybę palaikyti. Socialistai reikalavo iš miesto tarybos 50 tūkst. dol. bedarbių pašelpai; taryba, norėdama nusikratyti tuos įkyrius socialistus, paskyrė tik 2 tūkst. dolerių, aiškindama, kad tai būtų neteisingai, tokia didelesuma apsunkinus neturtingą miesto išdą. Paskiaus ta pati taryba nutarė paskirti ar 10 tūkst. kaipo dovaną pašelpą flamandiškam teatrui, kurio tikslas atgaivinti nykstančią flamandų kalbą ir tuomi pakutent jausmus sotiems buržujams patrijotams. Socialistai apskelbė didelę bedarbių demonstraciją atidengiant flamandų teatrą, kad tuomi pakelti smarkų protestą prieš tokį vyresnybės pasielgimą.

«Laisvos moters reiškia laisvas motinas; laisvos motinos reiškia laisvą žmonių». Taip pasakė Ethel Whitehead, prezidentė Moterų Soc. Sąjungos Kalifornijoje.

sust
kai.
mat
brik.
tuvė
klau:
mas
cijos
apie
gio. T
kas d
sivadž
kratų
V.
giausia
žinkeli
ke apie
ginkluc
būdu ti
laiskais
į teisma

L
Veik
tarimais,
kaip dau
kai. K
V—jam
bai prakt
nors įneši
mas ir p
tokin būd
cija visok
Daug
važiavimo.
korespondė
nepriveda.
nubalsuoti
nis reil
balsuot
Kuopo
savo sanari
knopos, kat
priimti bals
pagarsis or
taria dides
susivažiavin

Mes, 31-
susivažiavin

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Pabaigtas streikas. New Yorko valst. mieste Watertown buvo sustreikavę popieros dirbtuvės «International Paper Co.» darbininkai. Fabrika valdyba sutiko su darbininkų reikalavimais — nes mat gavus didesnius užsakymus — ir streikas pasibaigė. Bet fabrikantai išsiderėjo iš streikininkų unijistų, kad ir toliau jų dirbtuvė bus «open shop», t. y. priiminės ne tik unijistus, bet ir nepriklausančius prie unijų darbininkus.

«Amerikos Darbininkų Federacijos» 28-sis metinis susivažiavimas prasidėjo lapkričio 9 d. Denver'o mieste, Koloradoj. Federacijos prezidentas Gompers, atidarydamas susivažiavimą, kalbėjo apie Federacijos gyvavimą ir darbus daugiausia iš politiško atžvilgio. Tarp delegatų da vis yra nemažai tokių unijistų, ką mano, kas darbininkai neturi kištis į politiką. Daugelis su «politika» susivadžiojo šįmet, kada Gompers ėmė teikti darbininkams demokratų partiją. Tame klausime buvo karštos diskusijos.

Verguvė. Tankiai iškyta byla už pavergimą darbininkų, daugiausia, pietinėse valstybėse. «Florida East Coast Railway» geležinkelio kompanija melagingai, per agentus, prisikalbino New Yorke apie tris tūkstančius darbininkų, daugiausia italų, ir nuvežė su ginkluota varta į Floridos pussalio pakrantes, iš kur pabėgti jokiū būdu tie vergai negali: šautuvais saugoja prie darbo, nė susinėšt laiškais nelabai gauna progą. Vieno darbininko šeimyna skundėsi į teismą ir dabar išeina į aikštę ta verguvė «laisvoje» Amerikoje.

SANJUNGOS REIKALAI.

L. S. S. Sekretoriaus pranešimai.

Veikiamojo Komiteto nariai malonės paskubėt su visokiais nutarimais, kad pas save neužturėtų perilgai pasiųstų raštų, nes kaip daug rajonų atstovų, tai ir teip ilgai užsitęsia visoki reikalai. Kiti draugai rugoja, kad ilgai negauną paleisti į darbą «V—jam K—tui» įvairių įnešimų Sąjungos reikaluose. Būtų labai praktiška, kad kiekvienas rajono atstovas, apturėjęs koki nors įnešimą tuojaus nubalsuotų arba atmetstų nieko nelaukdamas ir padėtų dieną, kada jis išsiuntė kitam rajono atstovui; tokiu būdu būtų matyt pas ką teip ilgai susitrukdo transportacija visokių Sąjungos dokumentų.

Daugumas L.S.S. kuopų užsiėmė klausimu V-jo L.S.S. susivažiavimo. Vieni taria teip, kiti kitaip ir tik bereikalingomis korespondencijomis užima vietą organe, o prie galutinio rezultato nepriveda. Idant užbaigti tą svarbų dalyką, tai kuopos privalo nubalsuoti štai ką: 1) ar susivažiavimas kasmetinis reikalingas? 2) jei reikalingas, tai nubalsuoti vietą ir atsakantesnį laiką.

Kuopos, katros atras nereikalingu kasmetinį susivažiavimą, savo sanarių balsų skaitlių prisiųs centro sekretoriui. Teip gi ir kuopos, katros atras jį reikalingu, tai nubalsavusios vietą ir gi prisiųs balsų skaitlių. Tuomet centro sekretorius, viską sutvarkęs pagarsis organe. Tokiu būdu bus užbaigta ir bus matyt kam priitaria didesnis skaitlius sąjungiečių; ar įvykimui ar atmetimui susivažiavimo. Reikia, kad tas būtų atlikta iki N a u j ų M e t ų.

L.S.S. Sekr. P. Puskunigis.

Prie V-jo susivažiavimo.

Mēs, 31-ma kuopa per savo susirinkimą svarstėme apie V-tą susivažiavimą. Atradom, kad jam vieta būtų geriausia Chicagoj. 31-mos kp. vardu — sek. K. Kairs.

Philadelphia, Pa. Mēs 1-ma kuopa savo mėnesiniam susirinkime spalį 26 d. pripažinome nereikalingu kasmetinį susivažiavimą. Reikalingas tik tai kas dveji metai.

1-mos kuopos sek. D. Dėvė.

32-ros kuopos draugams.

Pittston, Pa. Draugai ir draugės! Ar yra nors viens iš mūsų pasakęs, kad mes nieko neveikiam. Beabejonės atsakysit kad ne! Bet kas iš to mūsų pasakymo. Geriau, kad mes pasakytume, kad nieko neveikiam. Bet negalim, ba veikiam, kiek galėdami. Bet, pasiklauskim, draugai, ar mes visi veikiam išvien ir ar visi noriai veikiam ar išpildom tą mūsų suukų veikala, kurį mes esam užsidavę. Mau atrodo, kad ne, nes mūsų kiti draugai jau 3-4 mėnesiai kaip į susirinkimus neatsilanko (įduodami mėnesinę mokesčių kitiems drgg. užmokėt). Nors mes kai-kada (ar visada) gana turim svarbų veikala ar klausimą išrišti, tai prisieina 5-6 draugams išrišti. Kitą syk net turim peržengt savo pripažintą «konstituciją», ir ką mes galim sakyti, kad mūsų «kuopos» draugų skaičius siekia į 30. Ir ką gali nuveikt tie 5-6, be 24-25. Draugai, nesitikiškite, kad kas kitas mūsų reikalais rūpšis, nes turėiam mūsų reikalai nerūpi. Jiems rūpi tik mūsų išdirbtas koks daiktas pasiimt, o mums už tą viską numest nuo savo stalo jau supuvusį trupinį, ir kad da ilgiau galėtų mus skriaust ir išnaudot. Todėl, draugai, pasirūpinkim kaip mes greičiau galėtume skriaudas prašalint, ir tuos «vorų» tinklus, kuriais šiandien visas proletarijatas supainiotas, pasistenkim greičiau sutraukti. Tada, draugai, tik mes atsieksim savo reikalus. Neklausykite kokių ten suvadžiotojų, kurie mums tik mūsų šventą darbą trukdo. Tegū gązdina jie mus pragariais peklom ir visokiom baisenybėm už kiekvieną nepatinkamą jiems žodį. Tik stverkimės draugai už darbo, o nustumsim juos visus į to pragaro bedugnę, kuom jie šiandien baugina mus. Prie darbo, draugai, su visa energija kiekvienas! Neužtenka mums pasiimti socialisto vardą ir miegot ramiai, kaip kai kurie draugai giriasi, o šiandien nė prie kuopos nepriklausom. Mēs pasigyrimais nieko nelaimėsime, laimėsime tik darbu. Todėl, draugai ir draugės, meldžiu, lankyties į kiekvieną susirinkimą. Juo mūsų daugiau, juo atsakančiau viską nuveiksim. Tikiuosi, kad šie keli žodžiai nepasiliks tyre šaukiančiojo balsu.

Su sociališka meile — sek. P. Kaušius.

Pittston, Pa.

Korespondencijos.

Pittsburg, Pa. Pas mus naujienos tos pačios, kaip ir kitur: ta nelaimingoji bedarbė tebeviešpatauja. Bet dabar darbai pasigerina biskutį, — senieji darbininkai dirba visas dienas. Darbininkų susipratimas stovi ne žemiausiai; laikraščius skaito daugelis, o daugiausiai pirmieviškus. Draugystės yra šios: Lietuvių Mokslo D-stė, Gedemino D stė — gyvuoja po Susivienijimo čarteriu, LSS 6 kuopa ir TMD, kuri per pasistengimą inteligentų tapo atgaivinta iš miego.

Socialistų kuopa sukruoto darbuotis geriau negu iš pradžią. Tik gaila, kad iš mūsų tų pačių socialistų, kurie 2 metai atgal buvo karščiausi agitatoriai, dabar dasigavę biskutį gresnius darbus, pasiduoda kapitalistams už porą ar tris dolierius; vieton agitacijos, kur galima paskleisti šviesą

tarpe žmonių, kur daugiausia susirenka, tai mūsų inteligentai, atsineša prisipylę kišenių Tafto ženklelių ir po klibus išdalina ir da kitų prašo pardavinėti. Ar ne gėda pasirodyti mūsų inteligentams su tokiais darbais! Gėda pažūrėti į tokius mūsų lietuvius. Vieton naudingesnių ženklelių, apkabintos krutinės Tafto ženkleliais. Gėda ir Mokslo D-stei, kad priima nuo pardsavėlių Tafto ženklelius.

Parapijonas.

Minersville, Pa. LSS 15 kuopa laiko susirinkimus 2 kartu per mėnesį; vienas jų skiriamas diskusijoms. Žinoma, turime darbščių draugų, kurie parengia referatus skaityti ir lavina menčiau suprantančius draugus. Spalio 18 d. skaitė referatą J. Menkutis — «Męs, kaip žmonės, reikalaukim savo teisių». J. B. Smelstorius skaitė apie skirtumus visokių partijų ir nurodė, kad socialdemokratų partija stovi ant tvirtiausių pamatų.

Vienas šeimos tėvas, P. Vitkauskas, palikęs moterį su dviem mažais kukikėliais be duonos ir be pinigų, prasišalino nežinia kur; kiek turėjo susirinkę pinigų, tai visus išvežė. Priežastis, kaip matyt, buvo girtuoklystė, nes kelias dienas ir naktis gerė nė neparejęs namon.

Bevardė.

N. W. Chicago, Ill. LSS 81 kuopa, spalio 25 d. parengė viešą susirinkimą su prakalboms; žmonių nedaug susirinko; kalbėtojai buvo: P. Kaitis, Br. Vargšas, K. Rutkus, T. Dundulis. Eiles deklamavo J. Malunėlis. Visi kalbėtojai užganėdino klausytojus. Įsirašė į LSS kuopą 2 nauji nariai. Reikia priminti apie republikonišką mitingą, kuris atsibuvo tą pačią dieną bažnytinėje salėje. Žinoma, tos partijos taktik vien politiški poteriai, save parodė gerais katalikais, kad tiktai patraukti savo pusėn katalikų darbininkų balsus. Užtikrino, kad po rinkimų ruksią iš visų pabričių dumai, jeigu išbalsuosią visą republikonišką tikieta. Vienas draugas užklausė apie priežastis bedarbės, kuri tęsiasi jau čili metai, kodėl republikoniška partija nepagerino buvio. Ant to klausimo atsakė tvarkos vedėjas: suduodamas į stalą kujaliu jis apreiškė, kad susirinkimas yra uždarytas. Tai tokius atsakimus mums, darbininkams, duoda tie republikoniški katalikai.

Socijalistas.

Rockford, Ill. LSS 75 kuopa, 19 d. spalio, savo susirinkime tarp kitų užmanymų apsvartė Am. Liet. Uk. D-stės atsišaukimą, kuris buvo patalpintas «K.» N.42. Nutarėm paaukauti ir sudėjom 7 dol. Pasiuntėm asabiškai J. Gvazdikui.

K. Kazanovskis.

E. St. Louis, Ill. Spalio 25 d. atsibuvo S. Jociaus sveatinėje prakalbos, parengtos LSS 87 kuopos. Žmonių susirinko nemažai, buvo ir keletas merginų, kurios irgi pradeda pamaži žengt priekiu.

Kalbėjo drg. C. E. Zulis apie bedarbę, jos priežastį ir tt., drg. A. S. Raulynaitis iš Springfield, Ill. apie netikumą šio surėdymo; drg. J. M. Kudlauskas iš St. Louis skaitė prelekciją tema «Tauta ir Socijalizmas». Deklamavo F. Grauskytė ir Jonušauskas. Po prakalbų buvo diskusijos.

Nors ir labai pamažu, bet pradeda žmonės susiprast.

Kazys V.

Beckemeyer, Ill. Mūsų miestelyj, spalio 23 d., atsilankė E. V. Debs. Didelė minia žmonių susirinko ant stoties pasitikti svečio. Atydžiai visi klausėsi jo prakalbos.

Išvažiavus Debsui, surengė prakalbas demokratų partija. Didelė minia susirinko paklausyti tų prakalbų. Kalbėtojas pradėjo girt demokratų partijos naudingumą ir skelbt ateinančią gerovę, kad tik žmonės balsuotų už ją, tai pasikėlė milžiniškas riksmas iš visų kampų, švilpė ir į tvoras barškino, visi rėkė: «Hurrah for Debs!» — ura už Debsą! Kalbėtojas pamatęs, kad niekas neklauso, su gėda nulipo nuo platformės.

Čia yra didelė kuopa socialistų iš anglų ir vokiečių; kai-kurie ir lietuviai priguli prie anglų kuopos.

Jonas Samuolis.

Kenosha, Wis. Spalio 11 d. atsibuvo LSS 58 kuopos surengtas susirinkimas Schlitz salėje. Atsilankė lenkų, rusų, o daugiausia lietuvių. Kalbėjo LSS sekr. drg. P. Puskunigis, Joseph Orth (angliškai), J. Raciborskis (rusiškai). Deklamavo K. Brazevičius. Žmonių buvo suvirš 100; tarp jų nebuvo nė vienos moteriškės, nes joms apšvietimas nerupi... Aukų surinkta \$3,85; literatūros parduota už 63c. Tris draugai įstojo į kuopą. — Tą pačią dieną, vakare, 58 kuopa parengė susirinkimą Racine, Wis., Liberty salėj. Drg. P. Puskunigis aiškino apie netikumą Amerikos valdžios. Žmonių buvo apie 13. Aukų nerinkta. Literatūros parduota už 20c. Gėda raciniečiams; po salionus landžiot tur laiko, į susirinkimą nėra kada ateiti. Kenosha, Wis., buvo lenkų soc. susirinkimas; daug buvo ir lietuvių. Buvo nemažai merginų ir moterų; ne taip, kaip mūsų lietuvaitės, kurios bijo tapti bedievėms. — Už kelionę kalbėtoji užmokėjo \$1,90, o \$1,96 «Kovos» fondu.

K. B.

Union City, Conn. Įdomus tas mūsų miestelis! Nežinau, ar kuriame nors Jungt. Valst. užkampyje yra taip, kaip pas mus. Vargiai suskaitysit ant abiejų rankų pirštų, kiek pas mus yra visokių organizacijų ir dezorganizacijų, kuopų ir draugysčių. Turime dvi SLA kuopas, vieną SLRKA kp., tris pašelpines draugystes, Liet. Ukėšų Kliubą, «Vaičičio» teatrališką kp., LSS kp., Tėv. Myl. kp., «Lietuvos dnkterų» D-tę, Dr. V. Kudyros knygyną. Ir daugiau dar norima tverti. O ir «inteligentų» nestoka. Tik dirstelėk į mūsų korespondentus. «Kovos» 35 nr. J. Kunas pranešė, kad pas mus tik keletas teskaito pirmeiviškus laikraščius ir knygeles, šiaip beveik visi tik girtuokliauja. Po jam («K.» 39 nr.) p.

J. Kurmis, rašo savaip apkašydamas J. Kuno žodžius ir ant galo pripažįsta pats, kad esą tiesa, jog yra pusėtinai geriančių svaiginančius gėrymus, bet užtikrina, kad ne visi prasigėrę. Dar paskiaus («K.» 42 nr.), tulas Nebylys pasididžiavęs ir pasigyres Kliubo nuveiktais darbais užsuka prie vietinės LSS kuopelės, kuri, anot jo, silpnai gyvuoja, ne protu, tik narių skaičiumi, kaip koki ten jo pažįstami prelegentai ir literatai aiškina. Ir ant galo kone su ašaromis eimanuoja, kad tie prelegentai laiką prelekcijas... stuboje, su sau patinkamomis ypatomis, o jiems nepadaeda dirbt ir, dagi... tyčiojasi. Ant galo sušunka: «ir ištiesų, kaip jie nemirs... jei mato mus pačius blogai dirbaujantės». Kaip galima suprast iš Nebylio, to viso priešėia, kaip matome, LSS kuopelė silpnai gyvuoja ir yra vietinių literatų ir prelegentų laikymas stubose prelekcijų, ir jeigu tik jie tuos savo «blogus» darbus pamestų, tai vietinė kuopa beabejonės sudrutėtų. Bet atleisi man, skaitytojau, jei aš bandysiu nurodyti dėlko mūsų kuopa silpsta. Tik dirstelėk į «K.» 26 nr. š. m., o rasi štai ką: «Neseniai buvo rinkimai miesto valdžios ir sykiu ėjo balsavimai, kad panaikint salionus. Saliunų apginėjai per prakalbas verkė, kad žmonės be saliunų negali buti ir nurodinėjo, kad visi privalo balsuoti už saliunus. Vienas «cicilistas» D. Eimaitis ko nepatroško belakstydamas su demokratų tikietais (jis 1906 m. laktė su republikoniškais). Ant galo rašėjas to straipsnelio smailiai nusijuokia iš tokių socialistų darbų ir nurodo tai, kaipio priežastį nykimo vietinės kuopelės.

Tik žingaidu, kur tada «kurmiai» ir «nebyliai» buvo, ar jie to viso nenorėjo matyti, ar buvo užsiknisę į žemes ir pasiliko tikrais nebyliais.

J. Kūnas.

Royalton, Ill. LSS 112-ta kuopa pereitam susirinkime spalio 11 d. nutarė susirinkimus laikyti du kartu per mėnesį, subatomis: pirmąją nedėlią ir po 15 mėnesio dienai. Šitas antrasis susirinkimas paskirtas diskusijoms, į jį turi ateiti kiekvienas sąnarys ir gali ateiti pašalinės ypatos. Susirinkimai bus salėj Walley Savič. Išsyk kuopa susitvėrė iš 7 draugų, o paskui da 3 įsirašė.

Organizatorius

P. J. Milčionas.

Edwardsville, Pa. Spalių 25 d. LSS 91 kuopa parengė viešą susirinkimą su prakalboms ir deklamacijoms. Deklamavo 2 Grybiutės iš Scrantono. Tų dviejų lietuvių deklamacijos paliko didelį įspūdį darbininkų širdyse. Kalbėtojai buvo šie: Kolnis iš Wilkes Barre, Čeputis iš Pittstono ir Makauckas iš Luzernės. Klausytojų buvo apie 500; užsilakė labai gražiai ir ramiai.

Panašų susirinkimą republikonų partija buvo parengus viena savaitė pirmiaus. Tame susirinkime buvo vos 45 ypatos — S. Paukščio draugai ir LSS nariai, kurie norėjo išgirsti melagingos ambicijos žodžius.

Socialistas.

Minersville, Pa. «K.» 42 nr. patėmijau užgautas mūsų 15 kuopos merginas. Narė rašo, kad prie LSS 15 kuopos priklauso keletas moterų ir suaugusių merginų... Priklauso prie mūsų kuopos 2 merginos, žinoma, prote suaugusios, bet jaunos ir gražios ir tiesa, nesnaudžia. Nežinia, kokias Narė vadina jaunoms; gal kur per virvutę šokinėja! Ką nors rašant į laikraštį reikėtų teisingai paduoti, bet neužgautų, kurios prisideda ir dirbaujasi, kiek gali. Man rodos, kad čia rašyta nario, o ne narės, tik norėta užtraukti neapykantą. (Rašė tikrai narė, ne narys. Bet ar teip jau blogas daiktas, kad pavadinta suaugusiomis? Tiesa, moterų metus negalima skaityt, nenorint jas užgauti... Kodėl! Išriškite! Red.).

M. Mikalavičienė.

PRAĖJUS VASARAI. Praėjo pavasaris ir vasara, sulaukėm šalto rudens, verkiame praėjusio vasaros laiko, kad praleidom dykai. Ką gi mes nuveikėm per tą laiką?..

Paziurėkim į tuos paukštelius, kurie gamtos surėdyme turėdami laisvę lakioja, pažvelkim į tuos vabalus, kurie ant žemės ir žemėje gyvuoja ir, žiemos laiko laukdami, skubina, dirba, sau maistą neša, krauja į žiemos sandėlį...

O mes, žmonės, nedirbam, nedirbam žiemos laukdami. Praleidom tokį gražų vasaros laiką; ką sunešėm, ką sukrovėm visuomenės naudai?..

Ar žiemos laiku mes dirbsim? Ar dirbsim geriau, ne kaip vasarą? Kad tik nepraleistume neišnaudoję ir žiemos laiko...

J. D. Sietynėlis.

Iš Lietuvos.

Iš Suvalkų gub. Paskutiniu laiku iš priežasties reakcijos siuntimo, pas mus daug nemalonių atsitikimų įvyko. Svarbiausia tas, kad likos atimtas laikinai (greičiaus visai) karės stovis; uždengta draugovė «Šviesa», jos centralinis komitetas Marijampolėj suareštuotas, centro ir skyrių knygynai uždengti; po skyrius daroma kratos, areštuojama valdybos ir šiaip nariai. Draugovė «Šviesa» labai artima savo tikslu amerikiečių lietuvių SLA ir kaipio tokia neįtikio šiandieniui reakcijinei valdžiai ir dvasiškijai. — Iš centralinio komiteto suareštuota iš Senapilės d-ras Grinius, Griniuvienė, L. Cipliūskas ir A. Verbyla, visi išvešti į Kalvarijos kalėjimą; prie tam suėmė Pilviškių J. Kačergių, tyrinėja jį, ar neužlaikė slapta nelegališką knygyną, nes pas nekurį Demikį darant kratą, rado knygelę, priešingą valdžiai ir Demikis pripažino gavęs ją nuo Kačergiaus iš knygyno; tuoj atpleškėjo pas Kačergių policija, padarė kratą ir nors nieko nerado, bet jį suėmė.

Dr-vę «Šviesą» valdžiai sustabdžius, atsidarė plati dirva klerikališkai dr-vei «Žiburiai» veikti Suv. gubernijoje. «Žibury» iš dalies labai užganėdintas «Šviesos» uždengimu, nes iki šiol tarp tų draugijų virė smarki kova.

«Šviesa» veikė netoli dvejus metus; per tą laiką atidaryta jos 17 skyrių; prie kiekvieno skyriaus įsteigta po knygyną. Narių «Šviesa» turėjo virš 600. Įsteigė keletą mokyklų, sulošė apie 21 spektaklių, sušėpė 15 mokslaeivių, įsitaisė raganinę liktarną (dėl rodymo miglotų paveikslų). Kai kurie skyriai įsitaisė savo dekoracijas ir tt., dabar viskas galės be naudos ir laiko geresnių laikų.

Priežastis «Šviesos» uždarymo — sako, buk prigulėję prie jos neištikimi valdžiai žmonės ir buvusieji politiškai prasišaltėliai; prie tam eina gandas, kad čion nemažai pagelbėjo ir dvasiškijos meldimas, kad valdžia uždengtų «Šviesą»: Seimų administratorius Antanavičius buk ypatingai kreipėsi šiam dalyke į gubernatorių. Kiek tame teisybės — ateitis parodys.

Pastebėta, kad paskutiniu laiku per kratas pati policija nesumano, kurias knygas ir laikraščius skaityt legaliskoms, o kurias draudžiamoms, ką konfiskuot, o ką ne; teip, vienur paimta nekalto turinio laikraščiai ar knygos, o palikta gana aštraus politiško turinio knygos ir laikraščiai. Užrubežinius laikraščius, kaip «Kovą», teip «Žvaigždę», kai kur dėl visoko paima, bet daugiausia palieka; abelnai ant užrubežinės literatūros neteip atydą kreipia, bet jieško labiausiai vietinės nelegališkos literatūros, bet jos nerasdami, tankiai paima ir legališkių knygų ir laikraščių, mat neesant pažymėtos cenzūros, kaip pirmiausia, tai per apsirikimą paima kaipo nelegališką;

Sąžinė pabudo.

Pagal rusišką parašė Svendras.

Visa kazarmė krutėjo: vieni kareiviai apstoję savo draugą, klausė jo pasakojimų, kiti susėdę ant lovų lošė kortomis, treči dainavo, rėkavo ir juokavo. Beveik visi buvo linksmi. Tik feldfėbelio kambaryje buvo tylu. Pats feldfėbelis stovėjo, pasirėmęs ant palangės, ir mąstė. Jo veidas buvo rustus; jo akys buvo lyg drumstos. Matyt, kad jame verda vidurinė kova. Jis mat pradėjo abejoti apie gerumą savo darbo, iš kurio da tik vakar sugrįžo.

Atsiminė jis apiplyšusį, apskurusį kaimą, kurio suvargusieji, badaujantieji gyventojai susirinkę vieną dieną atėjo į dvarą ir pasiuntė senelį-valstietį pas poną, kad jis jiems išreikalautų žemės ir didesnį uždarbį. Ponas nepriėmė senelio ir liepė aficeriui su kareiviais išvaikyt tuos «maištininkus».

Kareiviai jau buvo susirengę kapot minią. Tai pamačius minia pasiuntė tą patį senelį, kad jis perkalbėtų kareivius. Senelis prisiartinio prie jų ir tarė:

— Broliai, atsiminkite, kad jūs esate vaikai tokių pat valstiečių, kaip ir mes. Gal but, kad ir jūsų tėvai, broliai ir seserys reikalauja pagerinimo savo buvio, kaip ir mes. Užtai, jeigu jūs pajudysit nors vieną iš minios, bukit prakeikti ir tapkit Kainais!...

Vos senelis spėjo ištart šituos žodžius, aficerio kardas

žodžiu sakant negalint po senovei imt viską, kas lietuviška, neteko mūsų policija to senoviško speciališko krato daryme.

Nustojus gyvuot «Šviesai», rodos, prisieis vėl grįžti prie senovės — šviestis ir kitus lavinti slaptai per gerus laikraščius ir knygeles, pertai butų geistina, kad broliai amerikiečiai tame pagelbėtų: rodos butų nesunku ir nebrangu perskaičius savo prenumeruojamus laikraščius ar knygeles, tuoj pasiųst į Lietuvą savo giminėms ar draugams, tas atneštų abiems naudą, pakol valdžia da leidžia per rubežių, nes jei teip reakcija žengs pirmyn, tai ir to galim greit nustot: kiek žinau, pas amerikiečius lietuvių perskaityta literatura vieno, kuris išsirašo, teip ir susivalkioja pas jį be naudos, o jei ji pasiektų Lietuvą, tai daugelio kitą syk perskaitytų ir tas atneštų didelę mums naudą.

Turiu už priedermę viešai ištart ačiu amerikiečiams Kazimierui Merkevičiui iš Hazleton, Pa., I. Overaičiui ir J. Mockaičiui iš Mahanoy City, Pa., kurie teikėsi, išdalies nupirkę, išdalies savo perskaitytų knygelių ir laikraščių prisiųst į mūsų kampelį. Vertėtų jų pavyzdį pasekti ir kitiems neužmiršusiems savo gimtinio krašto, nes pas mus žmonės, ypač uždengus «Šviesos» knygynus, labai pageidauja geros literatūros.

Tiek šiuo kart parašiau į jus, broliai amerikiečiai.

M. M. Hazletonietis.

numalšino jį ant amžių... Jis, feldfėbelis, pirmas paleido arkli stačiai į minią ir pradėjo mindžiot ir kapot visus, kas papulė po rauka. Kareiviai, sekdami feldfėbelį ir aficerį, yt padukę laukiniai žvėrys. mindžiojo ir kapojo tuos sudriskusius, badaujančius žmones, reikalaujančius palengvavimo savo vargų ir geresnio buvio. Minia puolėsi bėgti į visas puses iš dvaro. Kareiviai vijo ir kapojo, o kaikuriuos suėmė ir atvedė į dvarą. Čia ponas liepė plakt tuos nelaiminguosius. Ir kareiviai plakė. Ir tame «darbe» atsižymėjo feldfėbelis. Už tai paskui aficeris pagyrė, ir liepė kitiems kareiviams sekte feldfėbelio pėdas. «Tai mat da koks pasityčiojimas! Ne, teip negalima! Aš, žmogžudys! Aš pardavėjas savo brolių!» — tarė sau feldfėbelis ir jo veidas pasidarė da rustenis. Jam pasidarė da sunkiau ant širdies, kuomet jis atsiminė savo numylėtą kaimą ir jo nuskurusius gyventojus ir savo biedną šeimyną. Jis iš sąžinės susigrauzimo nežinojo ką daryti... Atsitraukė nuo lango, parvirto ant lovos ir užsidengė veidą rankoms, norėdamas užmiršti tą savo baisų darbą. Tačiau jis ne tik neužmiršo jo, bet da aiškiau tas baisus paveikslas jo darbo stoji jo mintyje. Jam rodėsi, kad jis aiškiai mato sukruvintas žmogystes, kurios vaitodamos raitėsi ant žemės. Jis sudrebėjo. Jam pasidarė baugu. Pašoko nuo lovos ir norėjo bėgti pas kareivius. Bet tamsa jį da labiau nugązdino. Tuom kartu jo akys puolė ant kabančio ant sienos revolverio. Jis sustojo.

— Na, kasžin kad... — kvoštelėjo jam į galvą. — Teip, aš nevertas ką mane žemė nešioja, man, žmogžudžiui, gėda į akis geram žmogui pažvelgti. Aš negaliu daugiaus gyventi.

bar turi
nekartą
knygučių
Ukininke
nebešėim
raščiai, n
gis neat
pamokslu
kad nepir
liovės; ja
Jonis
didelis lu
socialistų
dina, gru
gys-plėšil

«Švi
se «švies
napišė o
knygas.
ypatų «Š
A. Verby
mūsų kle

Teip
atmintyje
Ska
feldfēbe
Kareivia
Jo veidas
mažą, m
Jo

Dirb
kurs, ma
vardas, č
Buve
Užv
B. B
U. -
darbą?
B. B
U. -
padaryt
B. B
dars, ta
dirbt nu
darbo di

Joniškis (Kauno gub., Šiaulių pav.). Joniškiečiai dabar turi gerus priešininkus kunigėlius. Klebonas Butkus nekartą yra keikęs cicilikus, ragina nesikaityti pirmieviškų knygučių ir laikraščių, kaip tai: «Vilniaus Žinių», «Lietuvos Ukininko» ir kitokių. Pasidžiaugia gerokai, kad «Žarija» nebeišeina; girdi, tai nugrimzdo į pragarą tie bedieviški laikraščiai, nebebuntavoja žmonelių. Teipogi ir kunigas Kurgis neatsilikęs nuo klebono — grumoją ant socialistų per pamokslus visokiais budais; kai kurias ypatas net grasina, kad nepirktų nuo jų knygų ir taip toliaus. Dabar biskį jau liovės; jau kitą darbą varo: rašinėja žmonelius į blaivystę.

Joniškis dabar turi labai biauų antstolį (pristovą), labai didelis lupikas ir skriaudėjas vargšų žmonių; grumoją ant socialistų; kad tik kiek pasipriešinus, tuo «buntovčiku» vadina, grumoją kalėjimu. Teiposgi ir sargybiniai dideli vagys-plėšikai, kolabiau staršas Kozlovas.

Vladas Gaidimonas.

«Šviesos» nebēr. Nuo 5 spalio prasidėjo kratos visuose «Šviesos» skyriuose. Naktį nuo 5 į 6 spalių iškrėtė Se napilės centrą ir užpečėtino Verbylos knygyną ir «Šviesos» knygas. Neuzilgio uždengė ir «Šviesą». Suimta gana daug ypatų «Šviesos» narių, o jų tarpe — Griniai, L. Ciplijaskas, A. Verbylą. Iš viso ko matoma, kad čia pridėjo savo ranką mūsų klerikalai. Jau nuo seniau vaikščiojo paskalas, kad

Teip pamąstęs, jis pažiūrėjo, ar užtaisytas revolveris, ir atmintyje atsiveikino su artimaisiais...

Skardas šuvio pasigirdo kazarmėje. Kareiviai puolėsi į feldfėbelio kambarį. Jame buvo tamsu. Atnešė žibui. Kareiviai pamatė teldfėbelį, aukštieninką gulintį ant grindų. Jo veidas buvo bausis ir išklaipytas... Kakteje pamatė visi mažą, mėlyną dėmelę, iš kurios sunkėsi kraujas.

Jo sąžinė pabudo!

Socializmui įvykus.

Pagal B. C. Hammond.

Dirbtuvės užveizda eidamas pasitinka buvusį kapitalistą, kurs, matyt, be darbo slimpinėjo ir klausia jo: — Kaip Tamistos vardas, drauge!

Buveis Kapitalistas. — Dennis.

Užveizda. — Kokį darbą moki?

B. K. — Jokio nemoku.

U. — Ar savo gyvenime bent vieną dieną esi dirbęs teisingą darbą?

B. K. — Kiek aš atsimenu, tai ne.

U. — Kokiū būdu manai dabar pats save draugijai naudingą padaryti?

B. K. — Kadangi aš niekad nieko draugijai naudingo nėsu daręs, tai negaliu tau atsakyti ant to klausimo.

B. U. — Man gaila tavęs, drauge, bet dabar turėsi pradėti dirbt nuo pat žemiausio darbo, kol neišsilavysi ir negalėsi geresnio darbo dirbt.

kunigai siuntė prašymus į Suvalkus uždengti «Šviesą», išvyti iš Lietuvos Grinius, prispausti pirmievius ir tt. Pasiekę savo tikslą, gal džiaugtis. Vienok, tur neužmiršti, kad visvien šviesos nesulaikys Ji kaip platinosi, teip platysis tarp Lietuvos žmonių.

Z-a.

MUSU KNYCOS.

P. Lafargue. Labdarybė pirmiausia ir dabar. Vertė M. N-as. Chicago, Ill. Turtu ir spauda «Lietuvos». 1908.

Jeigu kienu užklaustume, iš ko pačina labdarybė arba pavargėlių šelpimas, tai veikiausiai gautume atsakymą: iš artymo meilės. Tokią nuomonę mat per amžius skelbia krikščionių bažnyčia, kuri dėl to giriasi esanti vienintelė vargdienų ir našlaičių užtarėja, kaip išpažintoja ano Kristaus prisakymo. Bet gerai: jeigu Kristus ir jo pasekėjai teišmokinę žmones «alkaną papenėt, trokštantį pagirdyt», tai kodėl jau senovės pagonų visuomenė pildė šituos «mielaširdingus darbus»? Kaip parodo Povylas Lafargue (išstark: Lafarg) savo knygelėje — *L a b d a r y b ė p i r m i a u s i r d a b a r* —, pagonai netikėtai šelpdavę savo pavargėlius, bet šelpdavę daug gausiau ir žmoniškiau, negu krikščionys. «Pagonų visuomenės pavargėlis — sako jisai — nebuvo šykščiai ir iš pasigailėjimo šelpiamas» (p. 4); valstybė ir turtiegiejie esą skaitė «savo priederme palaikyti beturčius» (p. 6). Pavyzdin, graikų respublikoje, Atėnuose, neturtingi piliečiai (ne vergai ir ne svetimtaučiai) gaudavę valgi ir net pinigų nueiti į teatrą ir

B. K. — Bet mano vieta draugijoje, mano titulai...

U. — O, atsiprašau, drauge! Meldžiu nedejuoti teip. Negaišink nė laiko. Dabar kiekvienas žmogus yra tiek vertas, kiek jis yra naudingas draugijai, nežiūrint, kokią jis vietą kada užėmė prie žaliojo stalelio, nežiūrint į titulus ir kitus aukštėnybės daiktus.

B. K. (Susipratęs, jog tai ne senovė). — Klausyk, užveizda! O kokia čia pas jus mokestis?

U. — O, apie tai nesirūpink. Tas dalykas yra gerai sutaisytas. Čia tamistos nieks nenuskriaus. Žinai, jog socialistai kovojo už pilną užmokestį už padarytus daiktus, todėl ir tamista gausi pilnai tiek, kiek uždirbsi. Nieks nenuskriaus.

B. K. (Nusiminęs) — O, dabar suprantu. (Po valandėlei, linksmai su pirštu užveizdai į krutinę durdamas, neva paslaptin-gai). Klausyk, o kaip apie tą pasidalinimą, apie kurį aš tiek girdėdavau? Kas būtų, kad dabar jūs pasidalintumėt savo turto dalele su manim? Matai, kad nieko neturiu.

U. — Ir susikalbėk tu žmogus su juo! Ar tau dar iš makaulės neišgaravo tos kvailos svajonės apie pasidalinimą? Dabar jau būtų laikas ir tau, bičiuli, pamatyti, kodėl socialistai niekad nebuvo tokie kvailiai, kad skelbtų koki ten pasidalinimą. Dabar tu esi darbininkas kaip ir kiekvienas iš mūsų, ir turi priimti savo uždavinį. Nuo tavęs paties priguli — dirbk, ar mirk badu. Sveikas esi, draugija sveikų tinginių nemaitis. Sakyk greičiau, nes — girdit švilpt pradėjo, reik pradėti darbas. Dabar, kooperatyviškoj draugijoje kiekvienas norėdams darbo vaisiais gėrėtis, tur ir patsai kuo nors draugijai naudingą būt. Dingo tie laikai, kada dykadoniai lėbavo, o tie, ką riską pagamindavo savo darbu, su neturtu ir vargais gyvendavo.

Parcė iš Pažvelsio.

į liaudies susirinkimus (p. 5). Romoje (Ryme) dar penktame šimtmetyje prieš Kristaus užgimimą buvusi tokia įstaiga («anno-na»), kuri kasmet pristatydavusi varguoliams javus pigia kaina; vėliaus ji ėmusi dalinti beturčiams javus visai uždyką, «kas res publikai apseidavo apie penktą dalį jos valstybės įeigų» (p. 9). Tokios labdarybės nėra parodžiusi nė viena krikščioniška valstybė.

Pirmuose amžiuose krikščionys tikrai sekdamę pagonų pramintais takais. Bet toliaus, juo didesnę galybę ir turtus įgijusi krikščionių bažnyčia, juo mažiaus ji besirūpinusi savo «broliais Kristuje». Ažuot juos dengė ir maitinę, krikščionių vyskupai, klebonai vienuoliai (minykai), traukdavę sau pelną beturčių vardu: neva tai labdaringu tikslu jie rinkdavę aukas ir priiminėdavę gausias tikinčiųjų dovanas produktais, pinigais ir žemės plotais. Ir iš tų gėrybių varguoliams, girdi, «dykai dalijama buvo tas, ką jie (vyskupai ir tt.) patys negalėjo suvartoti, parduoti ar sutauptyti» (p. 17). Moterų gi vienuolynai (klištoriai) priglaudavę našlaičius vaikus «iš krikščioniško pasigailėjimo». O tas jų neva pasigailėjimas atnešęs joms milijonus pelno (p. 20).

Mėgsta pasigirti savo «krikščioniškumu» ir šios galdynės buržuazija (turtinėjie miestiečiai). Kame jisai vienok apsirėškia? Šiandien esama pavargėlių daugiau, negu kuomet nors kitados. Laisvoji konkurencija, kurią įsteigė buržuazija (miestiečiai), pavertė proletarais daugybes amatininkų ir ūkininkų; vaikų ir moterų darbus fabrikuose paveržė uždarbi suaugusiems darbininkams. Visose kapitalizmo šalyse atsirado «rezervinė darbininkų armija», armija beturčių ir bedarbių (p. 30). Kapitalistai gi susitarę su dvarininkais «kiek galėdami rūpinasi uždėti įvežamuosius mokesčius (muitus P. K.) ant javų ir mėsos» (p. 32), vadinasi, varo brangyn reikalingųjų varguoliams produktų kainas. Kuomet netekusį sveikatos fabriko darbininką išvaro elgėtautų «krikščioniškas» kapitalistas, tai nemažiaus už jį «krikščioniškos» ponios duoda jam duonos kąsnį, kartais pinigų rinkliavą jo

naudai įtaiso, o kartais net iškelia labdarinę balių, kur šoka ir geria šampaną už «nelaimingo artymo» sveikatą. «Pavargėliai — sako Lafargue — tinka viskam: kapitalo ponai traukia iš jų pelną, o ponios — linksmybes» (p. 35).

Tikrųjų labdarybės priežasčių reikia jį ieškoti ne tikėjimo ir ne doros prisakymuose, bet politiškai ekonomiškose visuomenės sanlygose. Pradinio komunizmo draugijoje (kuomet nebuvo privatiškos nuosavybės) nebuvo turtingų ir neturtingų, nebuvo nė labdarybės. Senovės pagonų valstybėje alkanųjų suvaldymui turtingosios klesos turėjo ant tiek menkas pajiegas, kad beveik gerumu jiems taikyties, todėl uždyką jiems suteikdavo «panem et circenses» (duoną ir žaislus). Šiandien kaskita. Skaitlingos kariumenės ir policijos pakanka turtinųjų ramumui apsaugoti, todėl pavargėlius dažniau vaišina kulka ir kalėjimu, negu duona. Vienok artinasi laikas, kuomet beturčiai pajiegas... ne atkreipti į save mielaširdingas ponų akis, bet panaikinti dabartinę tvarką ir padaryti taip, kad nebereikėtų daugiau nė labdarių, nė priiminėti labdarių malones.

Tokis yra maž-daug minėtos P. Lafargue knygelės turinys. Parašyta ji suprantamai, prieinamai kiekvienam, kad ir mažai teprasilavinusiam darbininkui. Spauda aiški ir graži. Bet vertėjo darbas vietomis labai ir labai netobulai atliktas. Negražiai skamba svetimi žodžiai, kaip: šoblė, ubago terba ir alužna (almužna!), arba nevykusiai nukaltieji lietuviškos šaknies neologizmai (nauji žodžiai): galvinis (miesto galva?), kalbius (kalbėtojas), persižengimas (prasižengimas) ir tt. Bet dar blogesni išeina kai kurie ištiniai sakiniai ir perijodai, susideda iš keleto sakinių, kaip antri: «panaikino kainą javams» (p. 9), arba: «lobingus gerokai reikdavo spirti duokles mokėti ir peikti, nenorint (kam nenorint? P. K.) to (ko? P. K.) daryti» (p. 12); arba vėl: «Buržuazija padidiniui savo turto, kurį bevogdama darbininkų triušą, būtinai reikalauja didelio skaitliaus laisvę darbininkų, kurie, nebūdami surišti savitarpyje, neturėdami kokio nors apgynimo iš viršaus, yra vi-

Ateitis.

(Gaida «Pasakyk, mano mylimas krašte!»)

Daug rytuose aušrų svietas matė,
Daug kart buvo raudonas dangus;
Kiek kart sklydo auksinis spindulius
Saulėi tekant po mūsų laukus!
Kiek kart rytmečiais žmonės gerėjos
Ir aušra ir skaisčiais spinduliais!
Kiek su meile akim jie lydėjo
Debesėlių dangaus pakraščiais!
Bet niekad svietas nėra da matęs
Teip skaisčios saulei tekant aušros,
Kaip aušra, kuri rengias prašvisti
Ant dangaus ateities artimos...
Ta aušra bus kraujais nusidažius,
Ji kaip purpuras degs ant dangaus,
Ji liepsnos da šviesiau, kaip pašvaistė,
Kuri kyla nuo gaisro baisaus...
Ją išvydęs ne vienas silpnųjų
Baimės perimtas leisis tolyn,
Akys stosies stulpu ne pas vieną
Ir žiūrės įsimeigę aukštyn...
Bet per kruviną baisiąją aušrą
Stebuklingi prašvis spinduliai
Ir pasklydę plačiai po pasaulį
Jie žmonijoj žėrės amžinai...

Tilff, 10. VIII. 08 m.

J. Š.

Aušta!

Aušta rytas, aušta naujas!
Vargšų minios jau sukilo.
Bėg upeliais jų kraujas,
Rūsčiai kanuolės prabilo.
Tamosos vaikai dūksta, siunta:
Karia, šauda vargšų minias
Dangus liūdnas, lyg ką junta,
Tarsi verkia nusimines...
Girioj medeliai žaliejie,
Susikišę, rodos, šneka:
Kam beširdžiai galingieje
Silpnus brolius muša, plaka?
Ar jiems vietos neužtenka,
Ar neturi kur gyventi?
Kam jie žudo, brolių menką, —
Iš šio svieto nor išstremti!...
Rūsčiai dangus apsiniaukė,
Tamsūs debesiai pakilo.
Vėjas trankos, užia, kaukia,
Štai ir audrą jau prabilo.
Kilkit, kilkit, audros, vėjai!
Trenkit žaibai dar stipriau!
Tepražūva piktadėjai,
Teišnyksta jie greičiau!

21. IX. 08.

S. Strazdas.

sai nuvarge, ir dėlto vargo prispirti pardavoti savo triušą už piniginę algą» (p. 20). Pastarasis perijodas visiškai prasmės neturi; norint ją čia ir dar keliose panašiose vietose surasti, reikia spėti iš bendro tų vietų turinio: tatai jau ne didžiausias malonumas skaitytojui. O vis dėlto, neveizint šitų vertimo ydų, knygelė: *L a b d a r y b e p i r m i a u s i r d a b a r*, užsipelno kiekvieno darbininko atydžios. Už visą, ką skaitytojas ras joje pamokinančią, nesigailės užmokėjęs 10 centų.

P. Kovas.

KĄ RAŠO LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI?

„Darbininkų Viltį» (N 45) aprašoma, kaip ir už ką jos redaktorius leidėjas Šliakys neseniai tapo areštuotas. «D. V.» N 44 mat buvo patalpinta straipsnis «Už ką balsuoti», kur nurodyta, kad du anglekasių unijos lietuvių skyriaus viršinininkai ėmę nuo demokratų partijos pinigus. Tie viršinininkai — tai Kupstas ir Margelis. Jiedu reikalavo, kad «D. V.» redaktorius tą paskelbą atšauktų. Tas atsisakė atšaukti. Margelis «D. V.» redakcijoje pasisakęs, kad jam siūlė (demokratams) 25 dol., bet jis jų neėmęs. Redaktoriui atsisakius atšaukti, jis lapkričio 6 d., tapo areštuotas. Pas skvajerį (teisėją) K. Radzevičius užstatė \$1000 kaucijos ir Šliakys. tapo paleistas. Byla eina į «kortą».

«D. V.» rašo, kokią naudą padarė tas straipsnis (Perspaudiname ištrauką, neperkeisdami nė rašybos):

„Darbininkų Vilties» straipsnis, už kurį Kupstas su Margeliu dabar skundžia, padarė labai daug gero abiem vietiniams lietuviškiems «local'ams». Iki šiol unijos reikalai buvo labai blogai vedami. Viską valdė apie 20 ypatų. Būdavo salūne kur nutars, kad, aš būsiu tokiu urėdinku, o tu būsi tokiu, ir paskui atėję ant mitingo patys save apsirenka. Mat ant tokių mitingų mažai kas iš mainierių eidavo, o katre ateiddavo, tai tiems labai sunku būdavo gauti balsą. Ir dėlto neįstaba, kad mainierių unija pradėjo pulsti žemyn, ir tai tokiam laike, kada ji turėtų būti stipriausia, kada artinasi į balandžio, nuo kurios turės prasidėti kova mainierių su jų darbdaviais. Per paskutinius du mėnesius daug «local'ų» tapo suspenduota, o vis tai per tai, kad unijos organizatoriai nesidarbuoja, kaip reikia. — Darb. Vilties» straipsnis atkreipė visų unijistų akis ant to, kad jų reikalai negerai eina. Ant pereinų dviejų unijos mitingų buvo pilna žmonių. Visi buvo entuzijatiški, svarstė savo reikalus. Kiek mes girėdėjome, tai jau ir pinigų pradeda pasigesti. Gerai, broliai, prižiūrekite patys savo reikalus, tad išrinksite gerus viršinininkus, unija augs ir, kas svarbiausia, unijoje pradės kilti susipratimas, tada negalės niekas jus už nosių vadžioti. Darbininkų rankose yra visa galybė, tik jie to nežino. Susipraskite — jau laikas!»

* * *

«Vienybė Lietuvininkų» pasišventus rašo apie «Kovą» ir jos redaktorių. Čia perspaudiname (nors sutrumpintoj formoj) viską, ką ji rašo «gerai» — iš josios «proto sandėlio» žiūrint, ir apleidžiant, kas yra «gerai» iš «Kovos» «proto sandėlio» žiūrint (nes ir «V. L.» tai apleidžia).

«V. L.» N 42 rašo: «Kovos» redaktorius, savo (!!!) laikraščio 41 N. patalpino p. V. Svirskio laišką — tą patį, kurį mes «V. L.» 40 N. sutrumpinę atspaudinome... — ir priduria («K.» redaktorius) įžangą, kurioje klausia ar galima esą mesti akmenį į tokius kaltininkus, nes esą «galima tvirtai tikėt, kad ne jis, kaip žmogus, buvo to viso («tai yra apsvogimo», — paaiškina «V. L.» red.) priežastis, o tik tos sąlygos, kuriose jis buvo». Keistas išvedimas! — sušunka «V. L.» redakcija, tartum ją tuomi išvedimu kas

norėtų sugrumšti, kad nemestų akmens į kaltininką... Toliau parodžius, kad ir kitur Svirskis apsvogęs ir kad policija jį gauda (idant «V. L.» galima būtų užmesti ant jo akmenį...), redakcija išleidžia tokią rezoliuciją:

«Nevykę tokie moralistai, kaip «Kovos» redaktorius — vagiliams pataikauja, o nekaltus žmones sau nepatinkamas ypatas, įtaria «radikalais» ir tik ką valdžioms nebepaduoda. Matomai tokiems vyrukams sumišta keliai bepeikiant revoliucijos (kokios? «K.» Red.) šalininkus — nebeatskiria kur geri ir kur peiktni. Turėtų nors iš tokių klaidų imti sau lekeiją ir užpuldinėti (!) ne revoliucijinius gaivalus, tik negerus žmones».

Vargiai «K.» redaktorius išeis iš tų klaidų ir «užpuldinės» su akmenimis...

«V. L.» redakcija, matyt, per greitumą, neapsvarstė visą tą «K.» red. prieraišą; bet kad likti teisinga, tai kitu kartu vėl duota «K.» redaktoriui raudonųjų pipirų už straipsnį «Socijaldemokratijs ir vagystė». Čia «V. L.» primena (nežinia kam) prie Svirskio ir Žagarą, už kurį «Vienybė» neva gavusi «chuliganų apginėjo» vardą (tikras klieidėjimas — Žagaras tame visai nebuvo prikišta: yra kiti chuliganai). Sulyginęs «K.» redaktoriaus taktiką su «mūsų kunigėlių» taktika, «V. L.» redaktorius sako: «Bet sutikti su «Kovos» redaktoriaus nuomone būtų pavojingu — ji tankiai mainosi ir perdėm neteisinga» (V. L. N 45).

Nepasakyta, dėlko pavojinga, bet tai jau suprantama: juk «V. L.» redakcija šventai persitikrinus apie «proto sandėlio» negerumą... o antrą vertus — kur gi dėtų akmenis?

LAIŠKAI REDAKCIJON.

G. «K.» redakcija: Aš, P. Straus, apsirikau — mano klaida, nes neatkreipiau atydos į senus «Kovos» numerius, dėlto ir garsinau, ar kitas neužiima tuo vertimu, o jeigu atsirado, tai ištariu širdingą ačiu, nes nemanau vesti konkurenciją su drg. J. J. Smailiu.

P. Straus.

G. «K.» Rėdytojau: Meldžiu patalpinti «Kovoj» šiuos klausimu: 1) Ar gali «Kovos» prenumeratorius turēt sprendžiamąjį balsą, mokėdamas 2 dol. prenumeratos? 2) Ar galima jį priskaityt prie LSS narių? 3) Ar turi sprendžiamąjį balsą Sąjungos reikaluose? 4) Kokias teises turi mokėdamas 5 centus į kuopos išdą? 5) Ar galima užrašyt į kuopos knygas ir blankas, kada užsimoka 5c. į kuopos išdą?

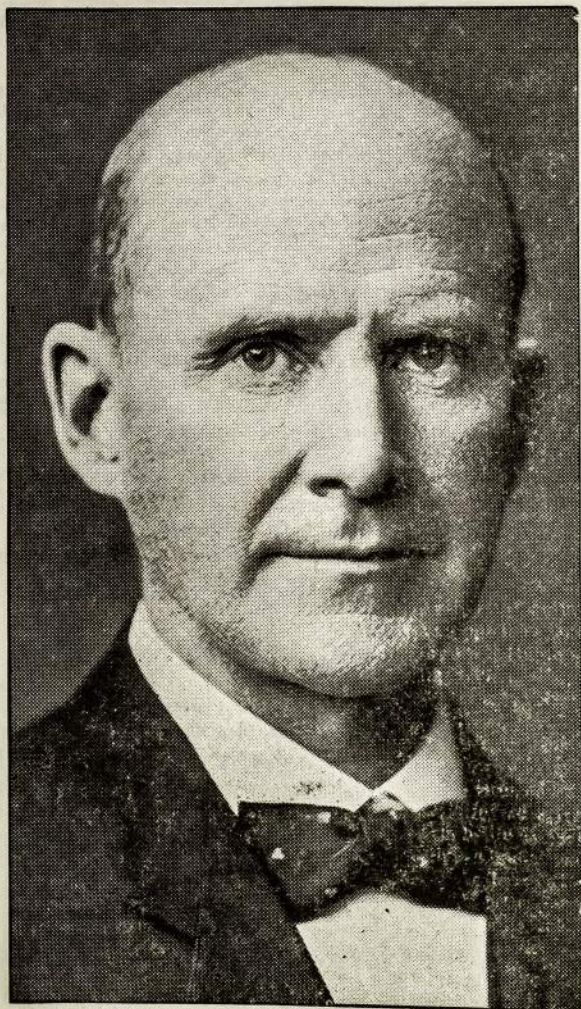
Meldžiu duoti atsakymą per «Kovos» artimiausią numerį.

Rochester, N. Y.

Antanas Kašuba.

- 1) Sprendžiamojų balso negali turēt.
- 2) Galima tik tada, jeigu moka mėnesinius mokesčius, koki paskirta L. S. Sąjungos (dabar 20c. kasmėnuo); įmokėta prenumerata gali but paskaityta už sąnarinę mokesį. (N. B. Tokio nutarimo nēr, bet toki atsitikimai yra buvę).
- 3) Tas pats, ką ir pirmam punkte. Neturi.
- 4) Kuopos reikaluose gali turēt visas teises, bet visos Sąjungos reikaluose — ne.
- 5) Kas kiek įmoka, tai ne tik galima, bet reikia užrašyti į knygas. Šiame atvėjyje į blankas negalima rašyt: į jas tik pilni sąnariai užrašoma.

Red.

Eugene Victor Debs.

(1908 m. gavo 700000 socialistų balsų į Jungt. Valst. prezidentus)

si
In
pa
tai
ski
wa
lika
mok
ne r
ir 50
nuoli
čios v
gyste.
Guode
Si
mas tu
likti at
Kadap
Lietuvi
talpinti
kad visi
kaip sav
paveiksl
kur ypa
yra pave
toatų, sa
čių virši
ninkų, a
nininų
mytų, pa
mų, pikn
tvių app
adinta gra
glaus pash
damu adri
Su pa
K. J. V
gino — «O
«Dėlei orgai
mas; Jono
skio — «Re
kas «Anšrai
Zvalgo — «I
nių (nešimal
Kovalevskio
M., J. Purev

DARBININKO RONIKA.

Per «Kovos» redakciją ant petiejios dėl Purėno išliuosavimo surinkta iš visų Jungtinių Valst. kraštų 3280 parašų ir tuo patim laiku prisiūsta pusšimtis parašų ant «Concurrent Resolution».

Chicagoj atsirado garsus apgavikas, Vladimir Braslovski, kurs pasivadino Rusijos konsuliu ir išdavinėjo Rusijos žmonėms, grįžtantiems į Rusiją, pašportus, kurie, žinoma buvo negerai. Braslovskis areštuotas ir už 10 tūkst. dol. kaucijos paleistas.

Socijalistų dienraštis New York Call pranešė, kad Charles Edward Russell, garsus rašytojas ekonomijos apyrbėje, padavė ap likaciją į Socijalistų Partijos sąnarystę.

Chicagos mieste 5000 vaikų badauja, o 10 tūkst. alkani eina į mokyklą. Teip parodo mokyklų superintendente W. Lester Rodine raportas neseniai apskelbtas. Chicagos miestas vertas 2 bilijonų ir 500 milijonų dolerių, o 15,000 kudikių turi badą kęst!

Pragarsėjęs Lenkijoj raštininkas Antanas Šech (kunigas vienolis Wyslouch), daug parašęs knygelių prieš dabartinę bažnyčios vyresnybę — klerikalizmą, dabar apsiskelbė, kad metąs kunigystę. Jis pripažįsta socializmą.

Amerikos Lietuvių Albumas.

Guodojamoji Redakcija: —

Sumaniau išleisti didelį Amerikos Lietuvių Albumą, tikėdamas tuom prisitarnauti mūsų literatūrai, o kas svarbiausia, — pakilti ateičiai aiškų atspindį Lietuviškos visuomenės Amerikoje. Kadangi surinkti tam Albumui medegą galima vien tik su tos pat Lietuviškos visuomenės pritarimu ir pagelba, todėl malonėkite patalpinti Jūsų gerbiamamjame laikraštyje mano nuoširdų meldimą, kad visi prijauciantieji tam mano sumanymui malonėtų prisiūsti kaip savo, teip ir draugų, draugių bei pažįstamųjų fotografijinius paveikslus kartu su trumpais aprašymais: keno paveikslas, iš kur ypata pacina, kur gyvena, kuom užsiima ir tt. Pageidaujami yra paveikslai kaip visnomenės veikėjų (laikraščių leidėjų, redaktoaių, sandarbininkų, parapijų, komitetų, organizacijų ir draugysčių viršininkų, daktarų, rašėjų, mokytojų, mokslaeivių, prakalbinių, agitatorių, biznierių ir tt.), teip ir darbininkų grupų, dainininkų chorų, teatro ratelių, orkestrų, draugysčių, vestuvių, šeimynų, pavienių ypatų (kaip merginų, teip ir vaikinių), susirinkimų, pikninkų, susivažiavimų, procesijų, bažnyčių, svetainių, lietuvių apgyventų vietų ir tt. ir tt. Iš visų tų paveikslų bus atspausdinta graži knyga, kurią kiekvienas prisiuntęs paveikslą gaus pigias paskirtos kainos. Paveikslus meldžiu siūsti mano čia paduodamam adresu.

Su pagarba

P. Bukšnaitis,
141 Washington St.
New York City.

«Kovai» atsiūsti rankraščiai.

K. J. Virsnio — «Turtas ir beturtė Suvienujų Valstijų»; J. Ilgūno — «O, kaip bus sunku!» «Prote!» (eil.); J. S. Pruselaičio — «Dėlei organo «Kovos» pagerinimo»; J. Skorko — «Atviras klausimas»; Jono Zolos — «Ar gal socialistas būti salinuninku?»; P. Galaskio — «Revoliucija ir kultūra»; Moksleivio P. G. — «Atdaraš laiškas «Aušrai»; A. Janulaičio — «Vilniaus Aušros susivažiavimas»; Žvalgo — «Laiškai iš Danijos». A. J. Viznio — «Kuopų ir pavienių inešimai»; J. ir L. Jablonckų — «Štai kalinio liudininkai ant J. Kovalevskio nekaltybės». Straipsniai apskelbimų klausime — F. M., J. Purevičiaus, P. Kučinsko ir C. Daniuno.

Administracijos Atsakimai.

J. Savukynas, Minersville, Pa. Tamista rašot antrą laišką prašydami permainty antrašą, bet neparašot kur pirma gyvenot. Rugoja, kad negaunat «K.», o nepadudat, koks tikras antrašas skrynūtės arba gatvės.

L. Svarlis, St. Charles, Ill. Priduokit savo senąjį ant rašą, kad galėtume sulaikyt «K.»

Visi, kurie siunčia administracijai krasos ženklelius, malonėkit siūst vien centinius.

Teatras ir Balius.

59 kp. LSS, Jersey City, N. J., parengia dvi komediji: «Žilė galvon, velnias vuodegon?» ir «Nepadėjus nēr ko kasti». Teatras prasidės 8 val. vakare, 25 lapkričio, 1908 m., 110 Grand Str, Hoboken, N. J. Užprašome visus lietuvius ir lietuvaite ant to linksmo vakaro atsilankyti. Po teatro bus dainos, po dainų — šokiai. Griež lietuviška muzykė. Įžanga 25c.

Org. S. Yonkus.

Septintas didelis Balius!

Paterson, N. J., Dr stė Švento Kazimiero parengia didelį balių, seredoj, 25 lapkričio, svetainėje po n. 54 ir 56 Van Hoeeten St., Helvetia Hall. Prasidės 7:30 val. vakare ir trauksis iki vėlai nakčiai. Griež puikiai muzikantai. Kviečiame visus lietuvius ir lietuvaite atsilankyti kuoskaitlingiausiai. Įžanga 25c.

Širdingai užkviečia Komitetas.

«Audros» pranešimas.

Naujai susitvėrusi teatrališka kuopelė «Audra», nupirko ir išleido A. Antonovo veikalėlį «Bomba». Tai gyvas sceniškas perstatymas [komedija dviejuose aktuose] iš Rusijos revoliucijos. Be «Audros» žinios niekas neturi tiesos minėto veikalėlio lošti arba perspanzdinti. Knygutės prekė 15c. Teatrališkos kuopelės, norinčios gauti pavelijimą lošti, arba norinti nusipirkti knygutę, kreipkitės šiu adresu: B. Kondratavičius, P. O. Box 24, Wilmerding, Pa. Imantiems daug «Bombų» nuleidžiama prekė.

Komitetas.

V rajono draugų atydai.

Lapkričio 29 d. atsibus V rajono konferencija. Prasidės 10 val. ryte, Union Hall, Hazleton, Pa. 28 lapkr., 7 val. vakare, toj pat salėj bus prakalbos ir diskusijos. Kalbės drg. F. Živatkauskas ir kiti garsūs kalbėtojai. Kuopos malonės prisiūsti delegatus [vieną nuo 10 kuopos sąnarių] ir kuopose apsvarstyti inešimus. Naujai susitvėrusios mūsų rajono ribose kuopos, teipgi užprašomos prisiūsti savo delegatus ir naudingus patarimus.

Org. T. Rudminas.

Pajieškojimas.

Pajieškau merginos apsivedimui. Nors kiek kad butų protaujanti; butų gerai, kad butų apsipazinus su angliška kalba, ir visais namineis darbais. Norinčios dasižinot plačiau, turi adresuot šiteip:

Mr. J. Č.

Box 16

Granby, Conn.

Aukos kankiniams.

New Britain, Conn. S. Brazauckas, S. Brazauckienė, J. Brazauckas, T. Dulinskis, B. Kavaliauckas po 25c. K. Krikštanavičienė, O. Plukienė, O. Guteliutė, M. Brazauckas, M. Brazauckienė, M. Mažeikienė, J. Zableckienė, A. Mingilienė, M. Jotautienė po 10c. J. Kriščiūnas, M. Plukas po 5c. Viso \$2,50.

J. O. Širvydas.

Atydai New Britain'o, Conn. lietuviams!

New Britain, 5-ta kp. LSS parengia balių ir liuteriją ant 28 lapkričio šių metų, J. Skritulskio svetainėje, 26 Broad st., 7:30 val. vakare, ir trauksis iki vidurnaktį. Todėl kviečiame jus, draugai ir draugės lietuvi, atsilankyti ant mūsų balius. Muzika bus kuopuikiausia. Bus leistos išlaimėjimui dvi knygos «Raistas» ir «Abelna Istorija». Dalis pelno iš balius bus «Kovos» fondui. Įžanga ir laimikio tikietas tiktai 10c.

Nuoširdžiai kviečia 5-ta LSS kuopa.

II Rajono konferencija.

Atsibus 22 d. lapkričio [November], 1908, svetainėj New Academy, 523-525 S. 4th St., Philadelphia, Pa. Prasadės 10 val. ryte. Visos kuopos, priklausančios prie rajono, o teipgi ir naujai susiorganizavusi Burlington, N. J., malonėkit prisiusť delegatus minėton konferencijon. Delegatai atvažėvusieje iš tolimesnių kuopų malonės pribut «Kovos» redakcijon.

Pagal Rajono Organizatoriaus įsakimą, 1 kp. rengėjų *Komisija*.

Didelis koncertas.

So. Bostono 60 kp. rengia ant 21 d. lapkričio didelį koncertą. Programas bus labai įdomus. Bus perstatyta komedija «Knarkia paliepus»; tas veikalėlis plačiai jau žinomas kaip viena juokingiausių komedijų. Kad ir verktų žmogus iš nusiminimo, bet pamatęs «Knarkia paliepus», turi juoktis susirietęs. Po tam bus dainos, deklamacijos, monologai, solos, duetai ir tt. Po koncerto bus šokiai ir lekiuojanti paėta; kas daugiausiai gaus laiškų, apturės gražų, auksuotą laikrodėlį. Koncertas bus *Dahlgren Hall*, ant kampo E ir Silver gatvių, So. Bostone; prasidės 8 val. vakare ir tęsis iki 12.

Kviečiame visus, kas tik gyvas, kaip iš Bostono, teip ir aplinkinių miestų, nes bus visiems didžiausias pasilinksminimas.

60 kp. vardu S. Michelsonas.

Knygu leidejams.

Ko mus mokina žvaigždės? Pagal pasakojimą *Jono Naživino* parašė K. Stiklelis. Pusl. 32.

Pirmasis degtindaris. Šešių veiksmų komedija. Pagal L. Tolstojų parašė K. Stiklelis. Puslapių 32.

Pinigai, jų atsiradimas, išsiplėtojimas ir dabartinis statusas. Pagal Z. Kaminskio rašinį parašė K. Stiklelis. Pusl. 32.

Tabakas. Pagal A. Apolovą ir daugelį iš gyvenimo patyrimų, parašė K. Stiklelis. Pusl. 48.

Labai naudinga ir pamokanti knyga, kur aiškiai ir suprantamai išdėstoma visos tabako blogos pasekmės ir tam tikrais prirodymais atkalbinėjama žmonės nuo rūkymo, uostymo ir čiulpimo tabako.

Visoms toms knygelėms jieškau leidėjų, nes aš pats neturiu pinigų jų išleidimui.

Norintieje su manim susižinoti, malonėkit kreiptis šiuo adresu:

Russia. Vilnius. Antokol.

K. Stiklius.

Laikrodėliams deviskėlės.

Randasi «Kovos» adm. po 25c. su soc. ženkleliais, ranka su šviesa ir dvi rankos, Debso išsibaigė ir pagaliaus Debso po rinkimų netiks, o soc. žymė visada bus gera. Reikalaukit jų ir ženklelių po 5c. kiekvienas arba 30c. tuzinas.

«Kovos» Administracija.

A. Antonov.

B o m b a .

Komedija dviejuose aktuose.

KAINA 15 CENTAI.

Išleidimas teatrališkos kuopelės „AUDRA“, Pittsburg, Pa.
Spauda „KOVOS“, 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.
1908.

AMERIKECZIŲ CIRKAS

ARBA SORKES

Su 4 paveikslais.

TURINYS: — Amerikiečių cirkas. — Amerika. — Musės ir Trus-tai. — Panamos Kanalas.

Išleido „Dilgėlės“.

Spauda „Kovos“, 1815 E. Moyamensing Ave.

Philadelphia, Pa.

Kaina 5c.

Reikalaudami, siųskit markes po vieną centą.

L.S.S. ir «Kovos» Administracija.

Visokius rankraščius ir korespondencijas siųsdami redakcijai, adresuokit «Kovos» redaktoriui:

J. Baltrušaitis, 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Su agitacijos ir organizacijos reikalais: sutvėrime naujų kuopų, prašydami informacijų kaslink sutvėrimo, skundai kuopų, nutarimai, krivulės, reikalaudami čarterio, kreipkitės pas L.S.S. sekretorių:

P. Puskunigis, 647 N. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Siųsdami mėnesinių mokesčių blankas, užsakymus laikraščiu, reikalavimus knygų, agitatoriškų lapelių, laiskams popierių ar atvirų laiskelių, permaintydami adresus, prisiųsdami apgarsinimus, ar visokių drukoriškų darbus, adresuokite administratoriui:

F. J. Bagočius, 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Visokiuose piniginiuose reikaluose kreipkitės pas L.S.S. izdininką:

A. M. Stanelis, 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Farmas! Pirkit Farmas!

Didžiausia lietuvių kolonija NAUJA LIETUVA Michigano valstijoje, yra 43 lietuvių pirkę žemę. Graži vieta, tarpe ežerų ir upelių; arti turgaunų miestų. Turiu dar paskyręs geras žemes dėl savo tautiečių; 8 gyvenamas farmas su budinkais; turiu geras žemes ne gyvenamas parduot dėl farmų, po kiek kas nori. Prekė gyvenamos ir negyvenamos žemės po \$6 iki \$18 akras, ant išmokesties. Norinti pirkt atvažiuokit stačiai ant kolonijos, po adresu:

ANTON KIEDIS

Peacock, Lake Co., Michigan.

Kas užsirašys "Kova"

Metui laiko, gaus dovanų dvi knygutes, **Svajus** ir **Gyvybe**, parašė eilėmis Jonas Viskočka. Kas užsirašys "Kovą" pusei metų, gaus dovanų vieną knygutę — Svajus.

Norinti minėtas knygutes nusipirkti, gali gauti "Kovos" administracijoje, prisijungiant už abidvi 50c., arba 40c. už "Svajų", o 15c. už "Gyvybę", perkant skyrium.

Minėtas knygutes paaukavo autorius LSS. naudai, — "Svajaus" 700 knygučių, ir "Gyvybės" 300 knyg.

Do you believe

That We Humans are as important as Pigs, Potatoes, and Pups?

Do you believe that we "grown-ups", and even the Children, should know as much about ourselves as we know about Fishes, Flowers, and Frogs?

Do you believe in Better Progeny, a More Elevated Race, anyway?

If so, send \$1.25 for a year's subscription to the **American Journal of Eugenics**, and be in the Van of Human Progress.

Published monthly at 649 South Main St., Los Angeles, California, U. S. A. Samples 10c. Trial 3 months, with pamphlet "Institutional Marriage", 30 cents stamps.

(Užsirašant paminėkite, kad tą apgarsinimą radote «Kovoje»).

«Kovos» kompletas.

Galima gauti «Kovos» red. pilnai «Kovos» kompletai 1906 m. ir 1907 metų. Vienas kompletas su prisiuntimu prekiauja \$ 2.00.

Jei tu myli

GERA SZNAPSA

Parašyk mums tuoj, iškirpdamas šį apgarsinimą, priraszdama savo vardą ir antrašę ir tokiu būdu turėsi progą gauti

Visai dykai viena kvorta

Geriausio snapso.

SECURITY Co., 209 Water St. CHICAGO

Vardas
Antrašė

Chicagoj ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laivakorėjų ir sluntimo pinigų North Chicagoje, kuris yra pilnu ir agituojančiu nariu LSS. Teipgi turi sąkrovą visokių lietuviškų knygų. Neužmirškite.

Peter M. Kaitis

221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

„RANKPELNIS“

pagiausias laikraštis, leidžiamas Lietuvi Social-demokratų Darbininkų Sąjungos Didžiojoje Britanijoje. Eina kas dvi savaiti.

„RANKPELNIS“, stovėdamas ant darbininkiškų jų reikalų sargybos, rupinasi suteikti daugiausia žinios apie darbininkų judėjimą įvairiuose kraštuose.

„RANKPELNYJE“ tilpsta daugelis žinių ir straipsnių apie darbininkų gyvenimą ir reikalus svetur.

„RANKPELNYJE“ daug rašoma apie Lietuvos reikalus apie darbininkų padėjimą Lietuvoj.

In „RANKPELNI“ rašo ir yra pažadėję rašyti daug įžymių Lietuvos rašėjų.

„RANKPELNI“ kalba kiekvienam suprantama.

„RANKPELNI“ kaina kiekvienam prieinama: metams 1 doleris; pusei metų 50 centų; 3 mėn. 25 centai.

Adrisas:

„RANKPELNI“ redakcijai,

Lily Bank, West End,

Bellshill, Scotland.

Raistas

[The Jungle]

dovanai!

Skaitytojams «KOVOS»!

Jei knygos «RAISTAS» nėsi dar skaitę, tai mažai nežinau apie Amerikos gudrybes, suktybes ir, teip vadinamą, jos gerovę. RAISTAS, tai knyga patyrimų.

Perskaitytes Raista, teipat žinosi visą sutvarkymą dabartinės draugijos, šaknų blogo. RAISTAS dėl išnašumo savo įturos yra teip pageidaujama knyga, kad yra išversta į visas kalbas.

RAISTAS, kuris sudrebino Amerikos ir Europos parlamentus, yra didelė, knyga ir svarbi tuomi, kad aprašo gyvenimą lietuvių Amerikoje, versta iš angliskos kalbos originalo.

RAISTAS aiškiai parodo, kaip kapitalistai begėdiškai apgaudinėja darbininkus ir jų moteris, nustumia į paleistuvystę.

Kurie jau skaito «Kovą», tai gali prikalbėti naujus skaitytojus — apturėjimui tos didelės dovanos.

RAISTO kaina \$ 1.00, perkant pačią knygą. Prenumerata „Kovos“ 2.00. Bet kuris naujai užsirašys „Kovą“ metams, prisijungdamas ant mano adreso du doljeriu, apturės metams šį laikraštį ir RAISTĄ dykai.

Adrisas: **J. Naujokas, Madison Sq. Sta. box 189, New York City.**

Nereik Mokintoju.

GRAMATIKA angliskos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta) **\$ 1.00**

VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokinio **15c**

NAUJAS BŪDAS mokintis rašyti be mokinio (ypatingai merginoms, kurių daugelis jau išmoko) **10c**

ARITMETIKA mokintis pradinių rokundų be mokytojo. Su paveikslais [apdaryta] **35c.**

Pingus siųskite per Mony Order arba pašto markėmis ant šio adriso:

P. Mikolainis

P.O. Bx 62 NEW YORK City

Keystone Phone Main 14-28
Bell Phone Lombard 2508 A.

VISIEMS ŽINOMAS

Dr. Philip Royno,

423 Pine St. Philadelphia.

PRIMAMOSIOS VALANDOS:

Iki 10 lėryto
Nuo 2 iki 3 po pietų
Nuo 6 iki 8 vakare

Galima susikalbėti rusiškai ir lenkiškai.

Mano aptėkoj galima gauti:

Severos kraujo čyastytojas	1.00
Reumatizmo gėduolis	1.00
Širdies sudrūtinimo vaistas	1.00
Nuo galvos skaudėjimo	1.00
Moterims regulatorius	1.00
Plaučių ir inkstų gyduolis	75c
St. Gothardo allejaus	
Mostis nuo niežų ir odos	50c
Mediciniškai odas muilas	25c

Ir daug kitokių gyduolių.

E.W. Gillas

SE, Cor. 2nd & Federal st.

Naujas išradimas

sustiprinimui ir užlarkymui plaukų.

Tūkstančiai plikų žmonių atgavo puikius plaukus, su laiko slinkimą plaukų, visi žmonės užstiki mums ir mūsų gyduolėms, kuriems duodam teisingiausių rodą per laiką DYKAI, KAIP IŠSIGYDYTI Slinkimą plaukų ir Plikimą, Pučkus, Didervines, Niežus ir lytlėkajį brudą. Nuo kojų užtrinų tik 10c. Mūsų turime apie pusę milijono laiškų su padėkavonėmis visokių tautysčių. Rašyk pas mus:

J. M. BRUNDA CO.,

996-998 Broadway,

Brooklyn, N.Y.

„Pirmyn“

Populiariškai-moksliskas lietuvių savaitraštis. Išėina kas ketvergą Minersville, Pa. Kaina: metams \$1.50, pusei meto — 80c.; į užsienius — 4 rubliai. Adresas:

J. M. JASULEVICIUS,

P.O. Box 6. MINERSVILLE, PA.

„K o v a”

“KOVA” The Lithuanian Weekly, published every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418 So. 2-nd Str. Philadelphia, Pa.
Subscription rates: One year in all parts of the world, \$2.00; Six months \$1.00.
Advertisement rates on application.

“KOVA” liepia kas pėtnyčia. Prenniera į visas dalis svieto:
Metams \$2.00; pusmečiui \$1.00.
Apparelinių prekė: sykis už colį 50c; per mėnesį \$1.00; per metus \$10.00.

Siunčiant raštus, pinigus ir visokiuose redakcijos reikaluose susirašant, adrisuokite:

“KOVA” 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrisai:

«Kovos» Administracija ir Rėdystė:

«Kovos» Redaktorius J. Baltrušaitis, 1815 E. Moyamensing Ave., Phila., Pa.
Sekretorius LSS. P. Puskunigis, 647 N. Ashland Ave. Chicago, Ill.
Išdėninkas LSS. A. M. Stanėlia, 1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.
Administratorius LSS. F. J. Bagočius, 1815 E. Moyamensing Ave. Philad., Pa.

Veikiamasis Komitetas.

I-mo Rajono	J. A. Šunekis 22 Diamond St. Union City, Conn.
II-jo " "	J. S. Prusėlaitis, 17 James St. Waterbury, Conn.
III-jo " "	B. Kondratavėčius, Bx 24, Wilmerding, Pa.
IV-to " "	A. Purvis, 453 W 57 st. New York City, N.Y.
" "	P. Norkus, 25 Van Buren st. Passaic, N.J.
Maas. Valst. Rajono	A. J. Viznia, 45 Ward st., Worcester, Mass.
V Rajono	J. Bekampis, Box 129, Minersville, Pa.
" "	I. Rudminas, 236 N. West St. Shenandoah, Pa.
" "	M. Kapočiūtė, 119 E. Center St. Shenandoah, Pa.
Illinois rajono	J. Švermickas, 3244 So Morgan st. Chicago, Ill.
7 " "	F. Živatkaukas, 309 Charlee St. Scranton, Pa.

Išpildomojo Komiteto:

Miss M. M. Rice, Gen. Del. New York, N.Y.
J. Grinius, 120 Grand st. Brooklyn, N.Y.
J. Sukes, 120-124 Grand St. " "

Literatūros Komiteto:

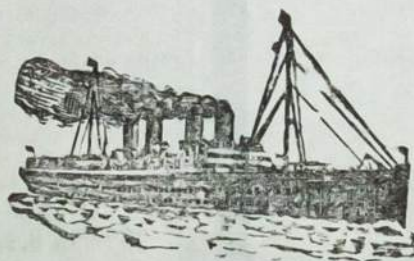
Pirmaėdis J. Viskoska, 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.
Sekretorius J. Ilgudas, 3255 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Archiv. J. O. Širvydas, 120-124 Grand st., Brooklyn, N.Y.

Rev. Rėmimo Komiteto:

Pirmaėdis, J. SUKYS, 120 Grand st., Brooklyn, N.Y.
Sekretorius V. CERNIAUSKAS, 1711 E. Matheny Ave. Springfield, Ill.
Izdėninkas, J. O. ŠIRVYDAS, 120-124 Grand st., Brooklyn, N.Y.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.
Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.
Agentūra geležinkelių tikiety.

▢ Parduodame geležinkelių tikiety į visas miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

DABAR SKAITYKIT!

„VADOVAS IN SVEIKATA”

Naujausios ketvirtos laidos.

Parašyta Dr. E. C. COLLINS, paskutinė laida padidinta, kaip nuo ligų išsisergėti, išsigydyti ir kaip buti sveiku. Daug paslaptibių aprašyta laimingam ženybiniui gyvenimui, SU NAUJU PRIEDU, 228 LAPŲ DYDŽIO Pirmutinė lietuviška tokia naudinga daktariška knyga.

„V. in S.” perskaitys, netik mokės nuo visokių ir užsikrečiamų ligų išsisergėti, bet ir daktariškam mokslė apsišvies. „Vadovas in Sveikatą” naudinga seniams ir jauniems, vyrams ir moterims, kiekvienoj stuboj ji turėtą rasti. Tik viską dažinosi, kaip pačią knygą perskaitysi: ji tukstančius sveikais padarė, kitus nuo mirties išgelbėjo.

Šios paskutinės laidos ir vėl 100,000 išleista, kurie dar neturite — pasirupinkite tą knygą, tai kaip turėti daktarą namuose. Dabar „V. in S.” stora knyga, bet kaina ta pati, tik 45 cen., bet kad ji visuomenei išduota, tai kiekvienas gaus visai **dovanai**, kuris tik atsiųs už pasiuntimą **10 cen.** markėms.

Jei sergi pirmiau kreipimosi prie kokio nors daktaro, tai reikalauk ir perskaityk „Vadovą in Sveikatą”, o nepateksi į ligos nasrus.

Teipgi išleidėjai „Vadovo in Sveikatą” užlaiko grynas, geriausias gyduoles, kokias tik gamta bei mokslas išduoda, ir išsiuntinėja visur.

Rašant adrisuot:

The Collins New York Medical Institute
140 W. 34th St., New York City, N. Y.

Atviri Laiszkėliai ir Laiszkams Popieriai

Naujai atspausti, randasi «Kovos» administracijoj. Su geriausiais paveiksiais ir tinkančioms revoliucijonieriškoms dainoms, pritaikytoms prie paveikslių. Visi laiszkėliai ir popieriai atspausti visokioms parvoms, ant geriausias popieros ir parsiduoda 2 už 5c., 12 už 25c., 100 už \$1.00, 500 už \$4.50, o 1000 už \$8.00.

Reikalaudami adrisuokite:

«Kovos» Administracija
1815 E. Moyamensing Ave.
Philadelphia, Pa.

Kas sanvaite saugok šita sanraša:

LAIŠKAMS POPIERIAI:

- 1 Žmonijos Geradėjai
- 2 Kelionė į dangų
- 3 Susipraskim!
- 4 Ant barikadų
- 5 Marselietė
- 6 Saulė tekant
- 7 Pirmoji Gegužės
- 8 Raudonas Vėlukas
- 9 Internacjonalas
- 10

ATVIRI LAIŠKELIAI:

- 1 Socijolizmo pavasaris
- 2 Paryžiaus komuna
- 3 Caro kėlonė į Sibyrį
- 4 Tėvynė ir jos sūnūs darbininkai
- 5 Sunku keliauti su Teisybe
- 6 Kapitalizmo reakcijos vilnys
- 7 Darbininkų pažanga
- 8 Rusijos karė su Japonija
- 9 Marselietė
- 10 Socializmas
- 11 Ant barikadų
- 12 Raudonas Vėlukas